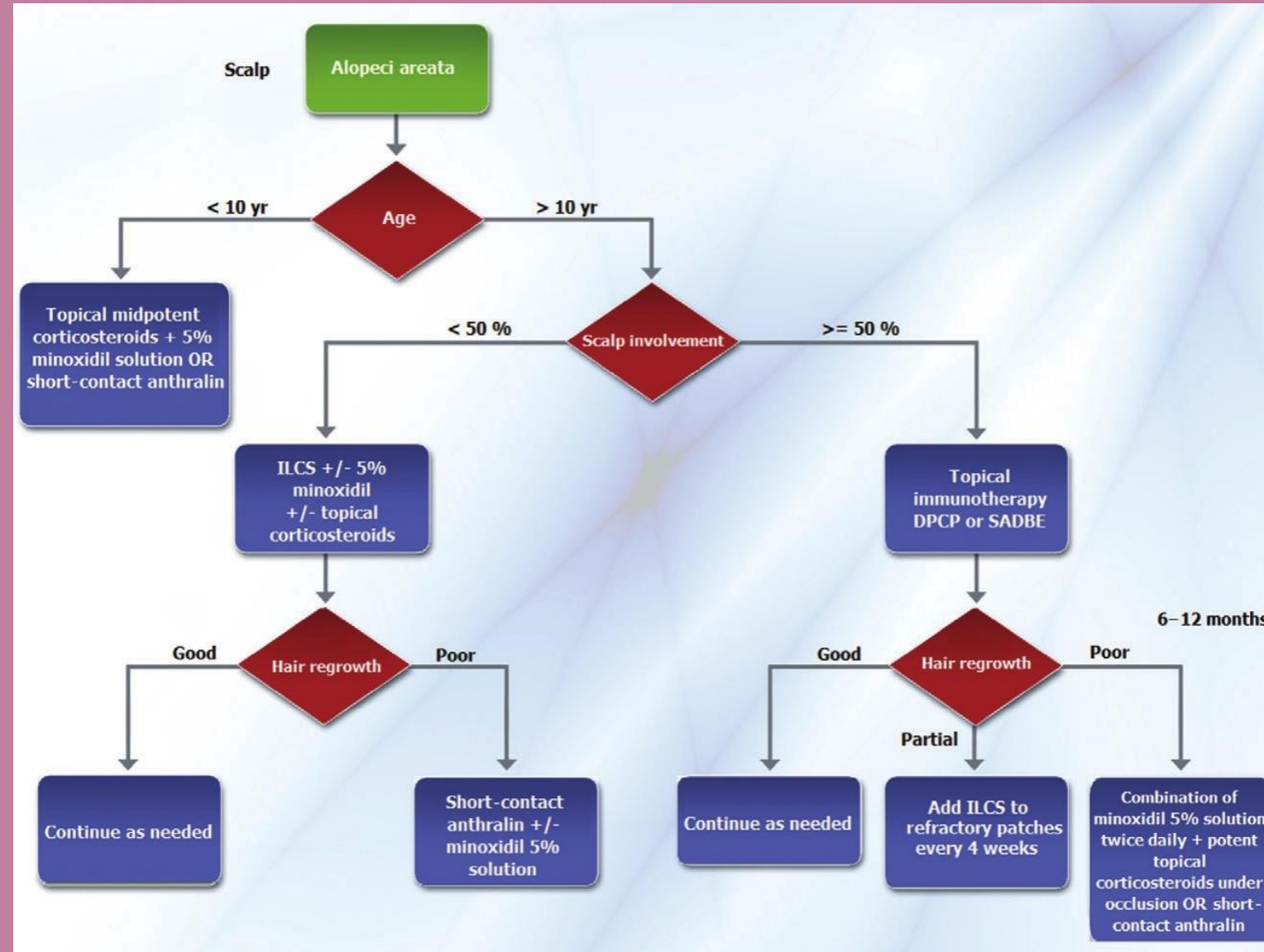

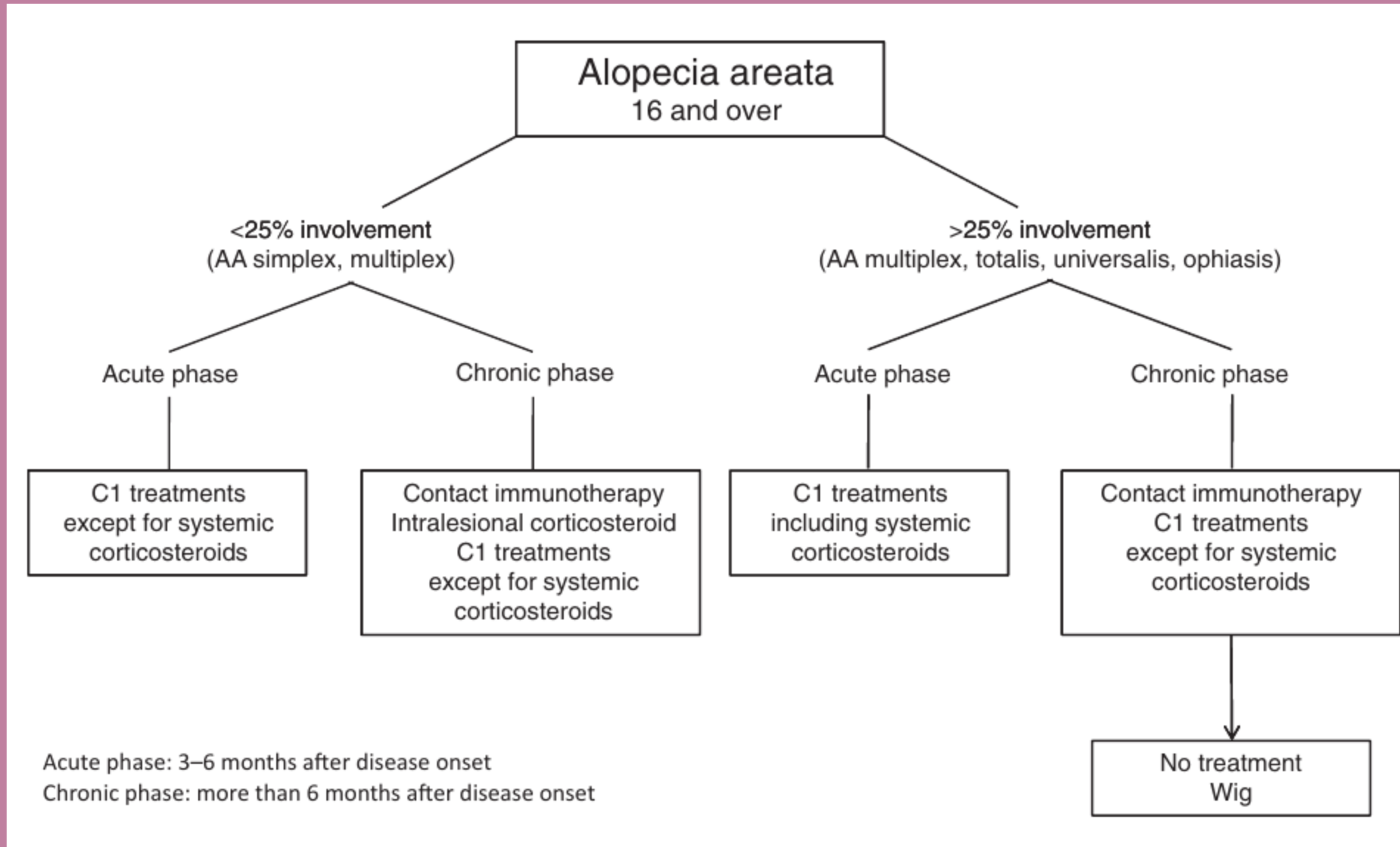
Doç Dr Bilge Fettahlođlu Karaman

Alopesi Areatata Tedavisinde Algoritmik Yaklaşım

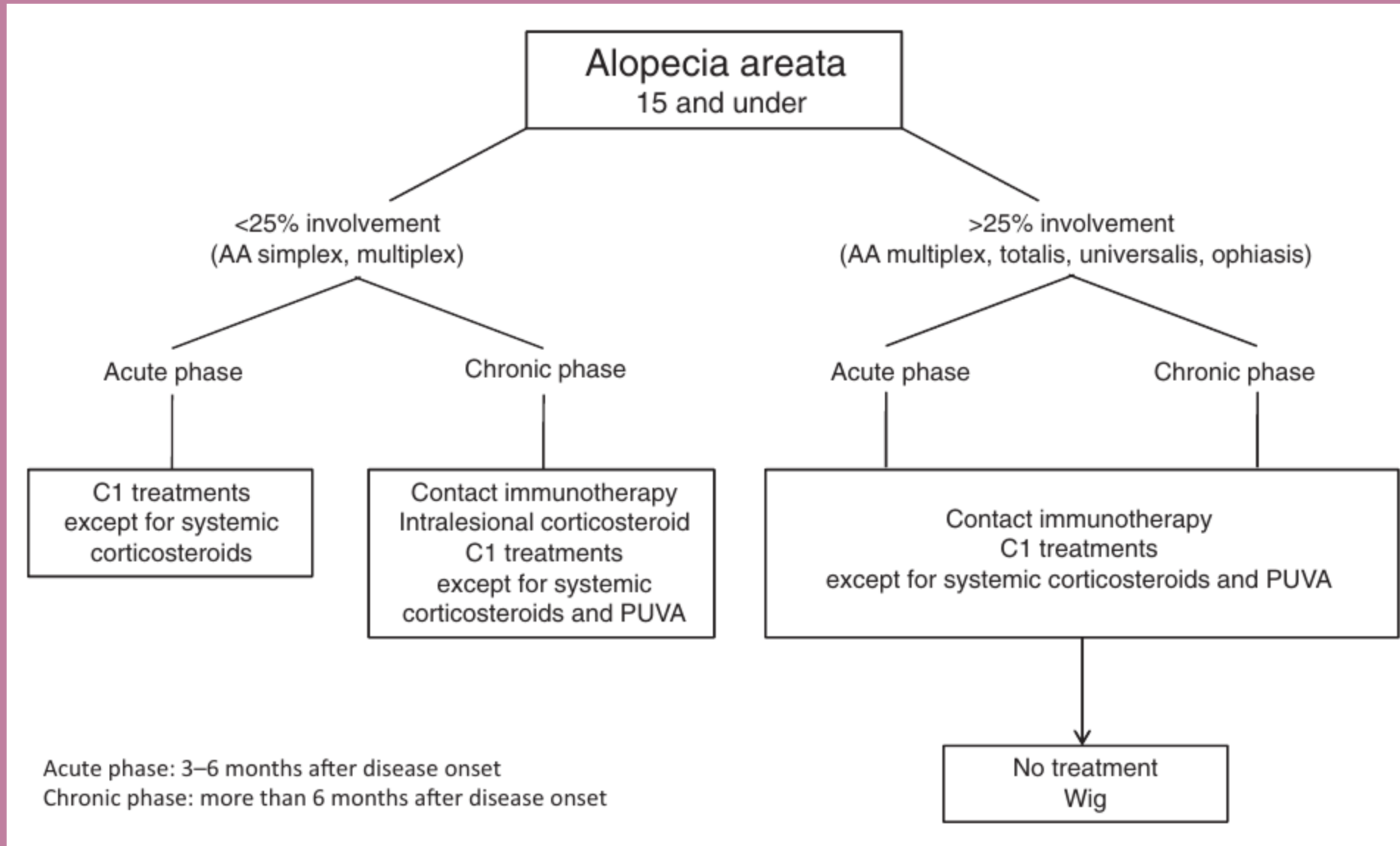
Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi

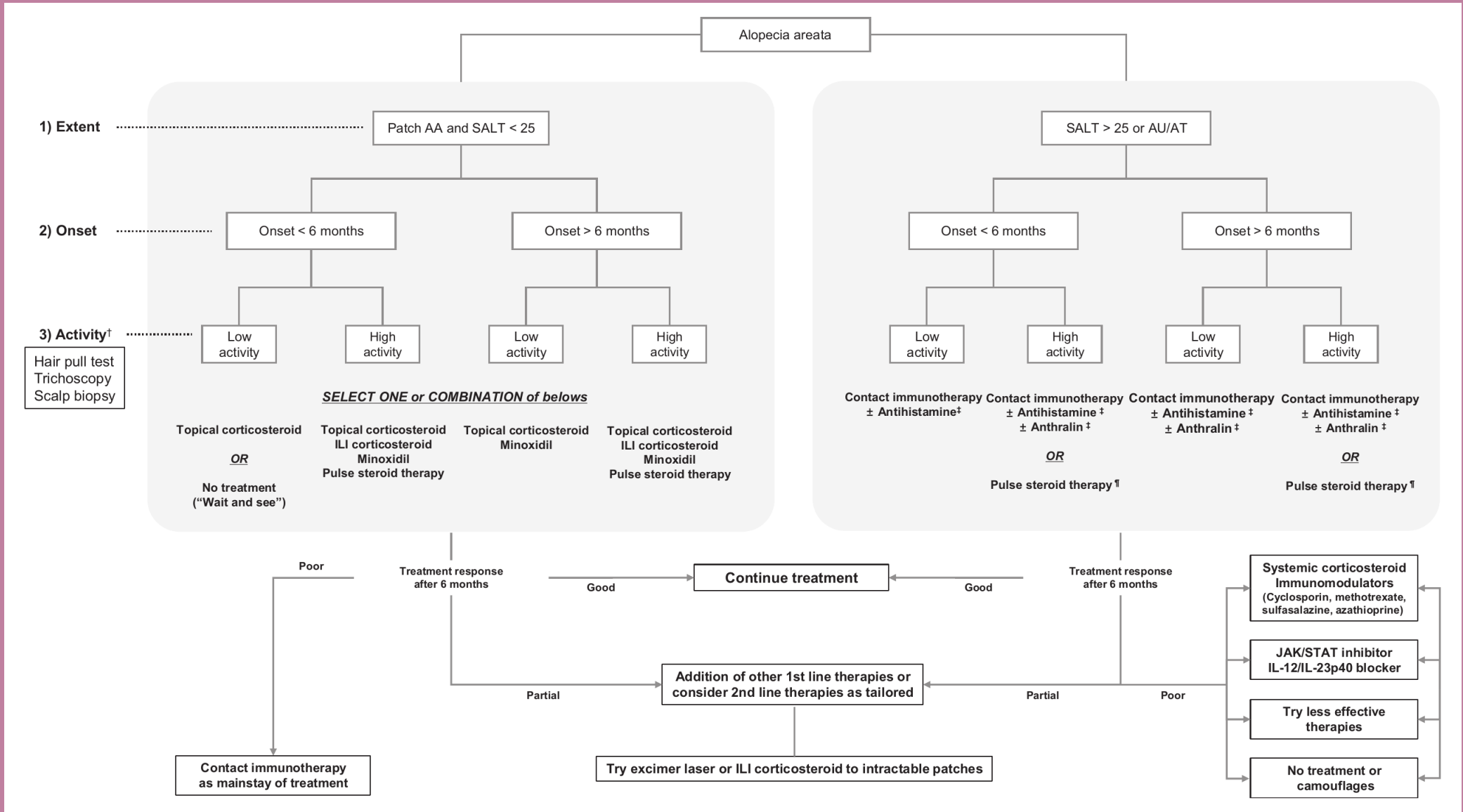
El-Halife 2011 yılında

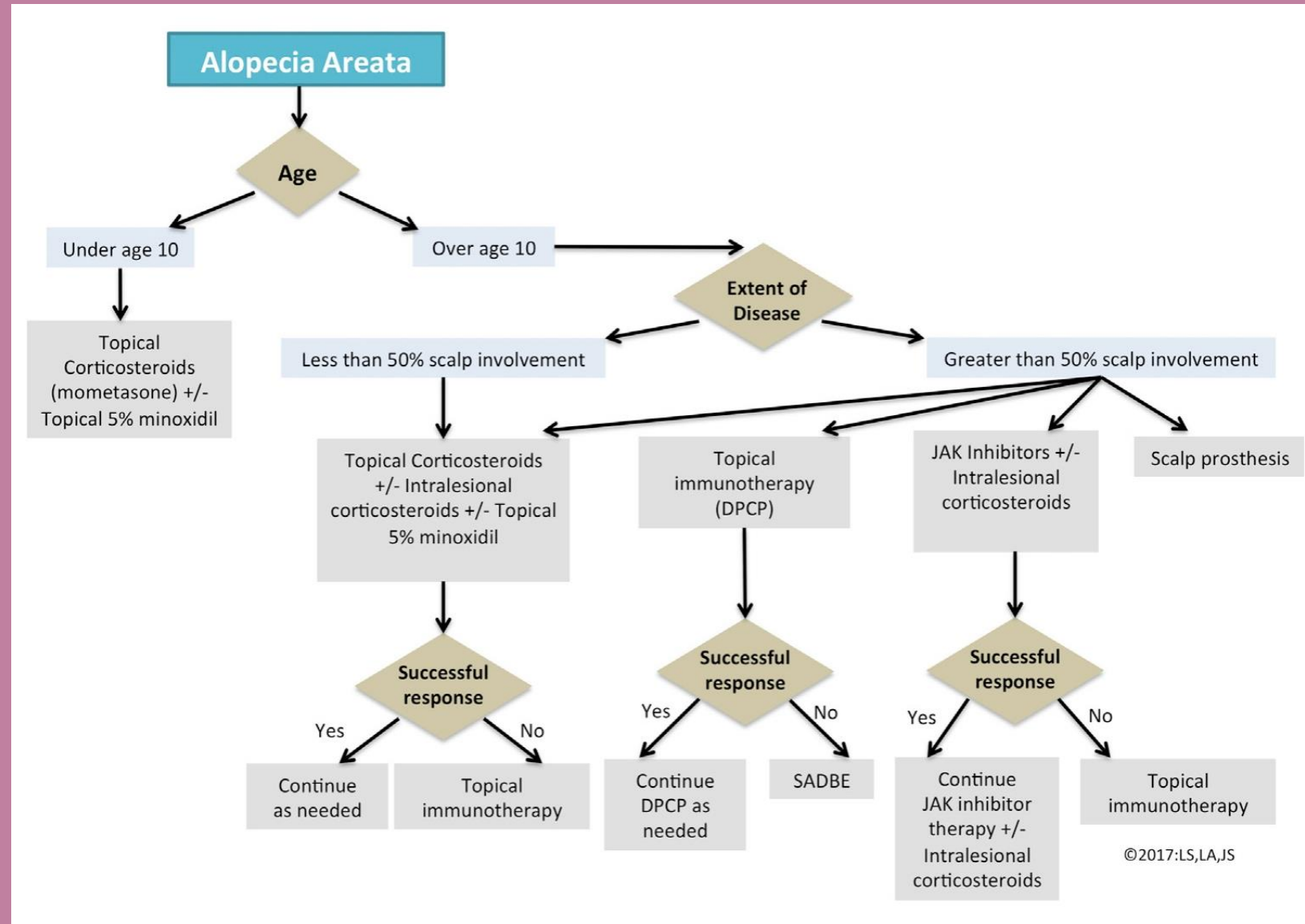
Ito 2012 yılında, 16 yaş ve üstü için

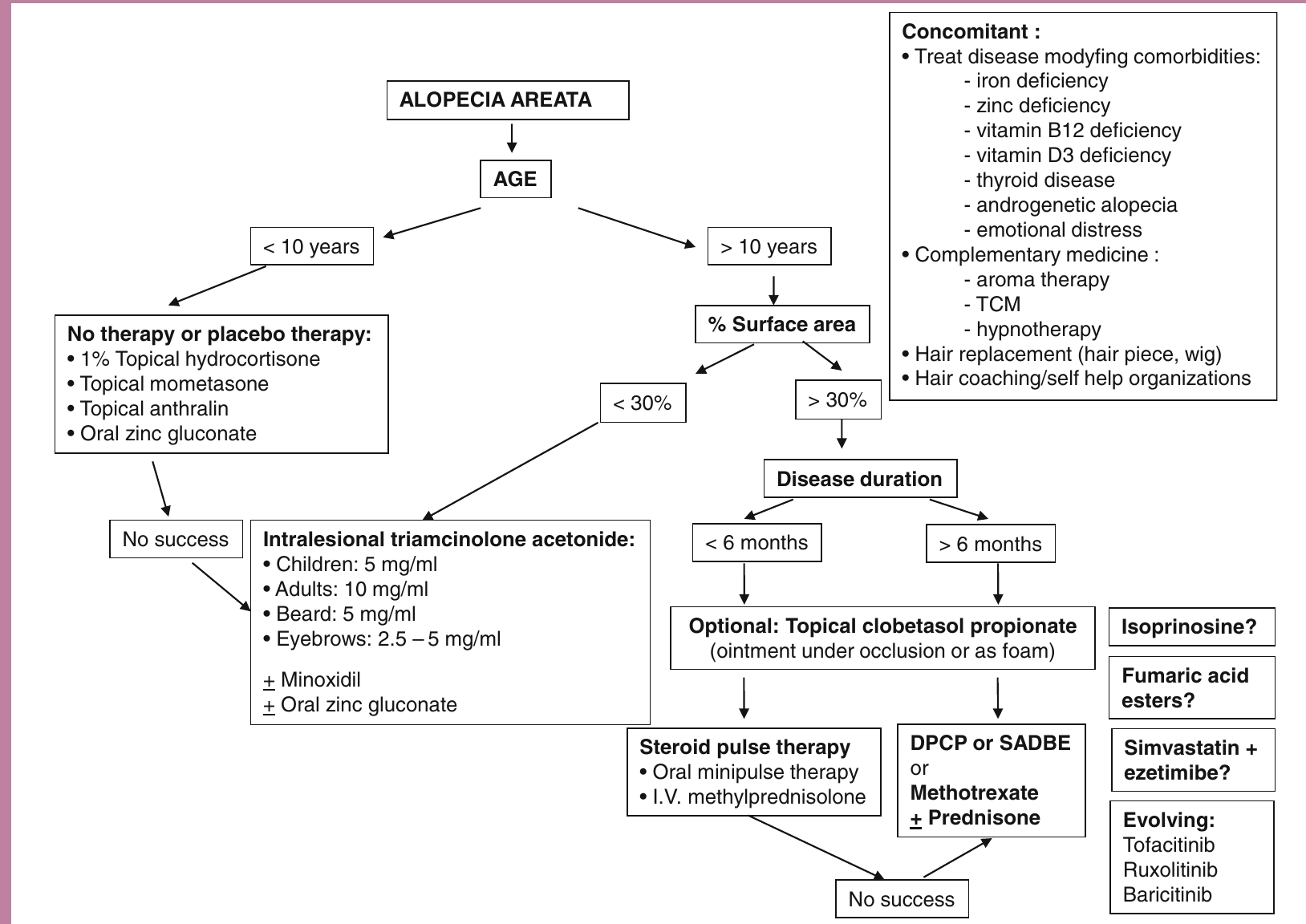
ayrıca 15 yaş ve altı için

Lee 2017 yılında

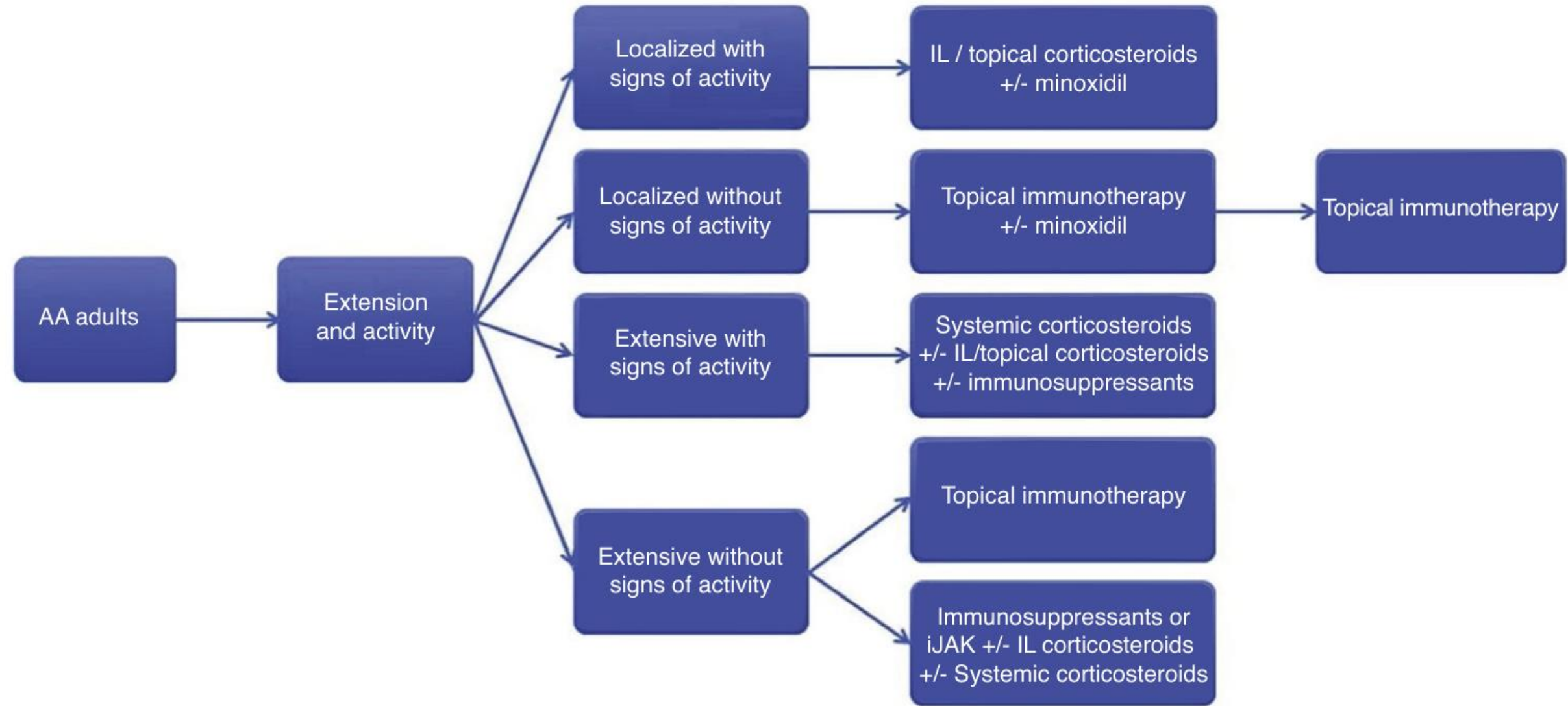
Strazzulla 2018 yılında

Trüeb yine 2018 yılında

Cranwell 2019 yılında

Ramos 2020 yılında, erişkinler için

Table 18 Recommendations for the treatment of children with alopecia areata (AA).

- Localized AA: topical corticosteroid therapy (under occlusion, when possible) or anthralin 0.5%–1%, in short contact therapy.
- Extensive AA: systemic CTs orally or pulse therapy, and/or methotrexate 0.2–0.4 mg/kg/week, in cases with signs of activity. Diphencyprone immunotherapy in cases without signs of activity or with contraindication/lack of response to immunosuppressants.

ayrıca çocuklar için alopesi areatada tedavi yaklaşımını yayımlamıştır.

akış şeması

Sonuncusu dışında bu gördüklerimiz, “flowchart” Türkçesiyle akış şemasıdır.
Akış şeması, bir algoritmanın grafiksel reprezentasyonudur.

algoritma

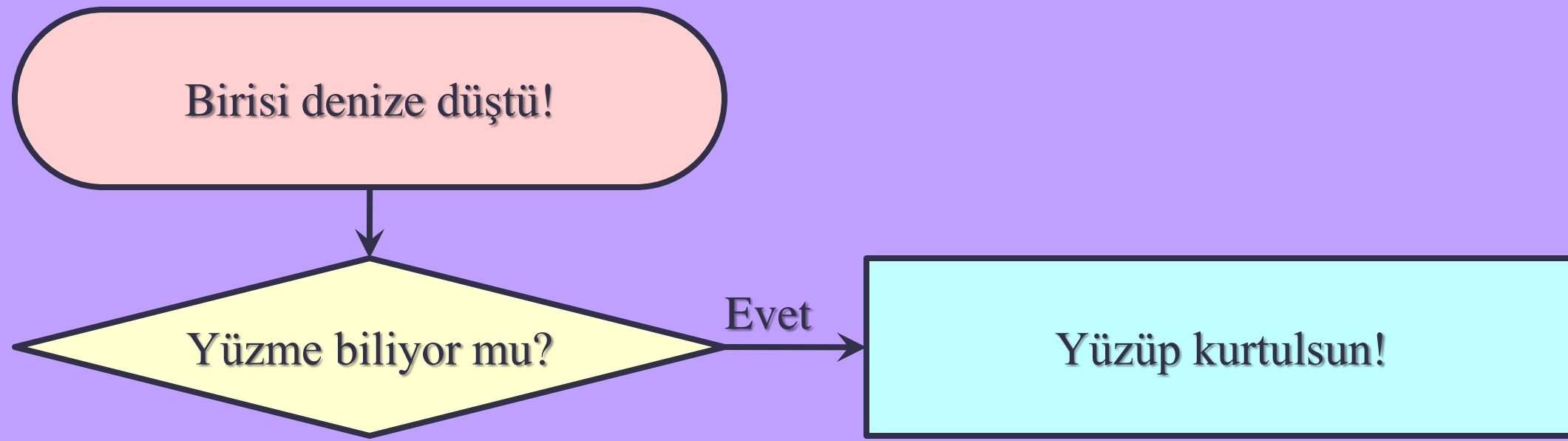
Algoritma ise bir sorunu çözmek için gereken sonlu sayıda basamaklar dizisidir.

Birisi denize düřtü!

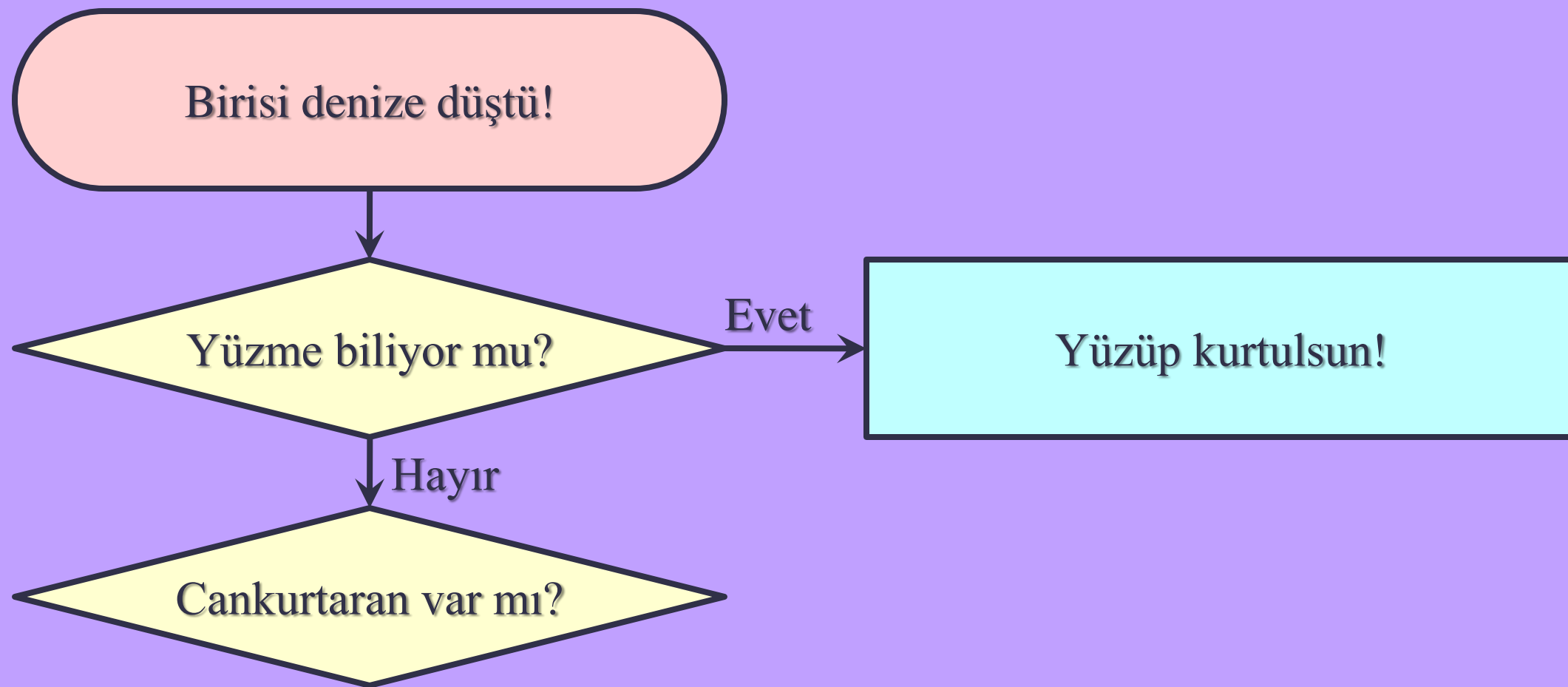
Bir algoritma, bir akış şeması örneği vereyim. Birisi denize düşmüş olsun.

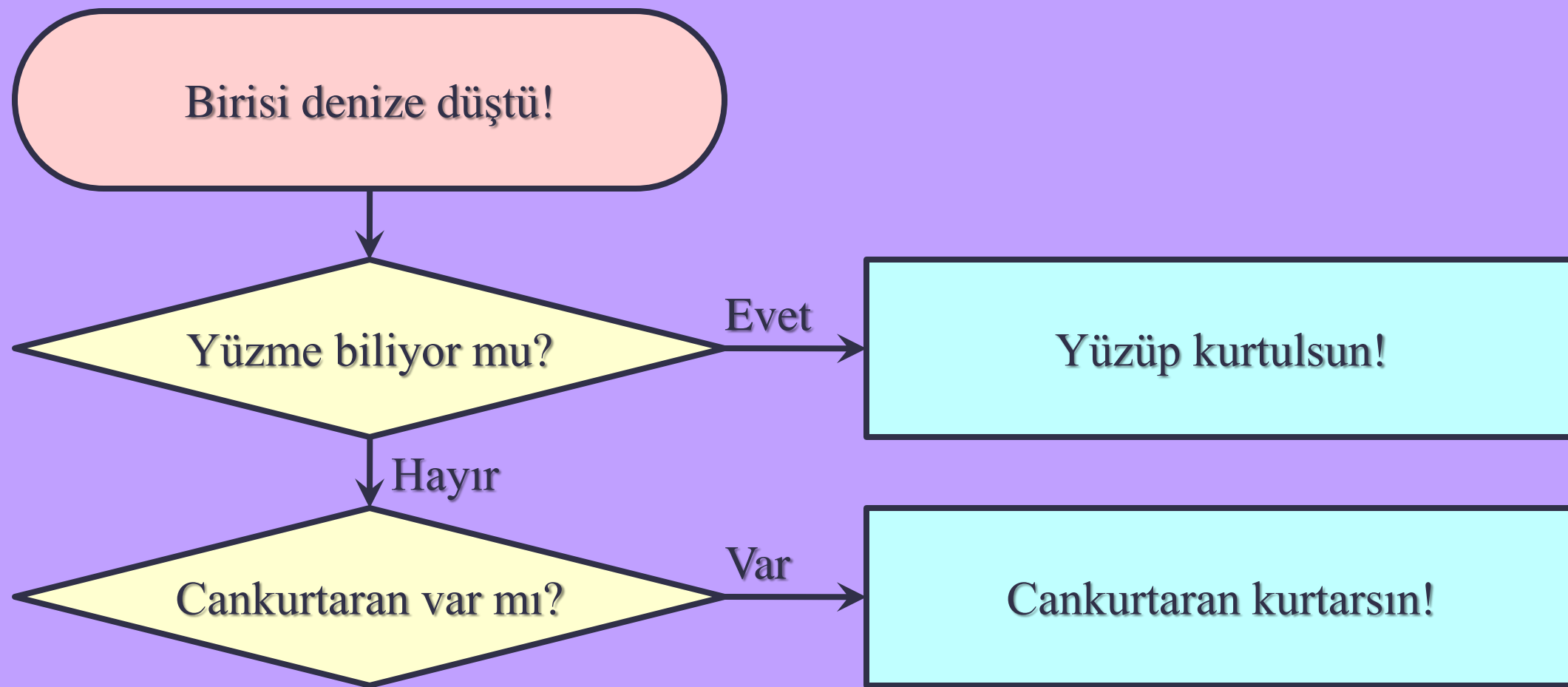
İlk soru “Yüzme biliyor mu?” olur.

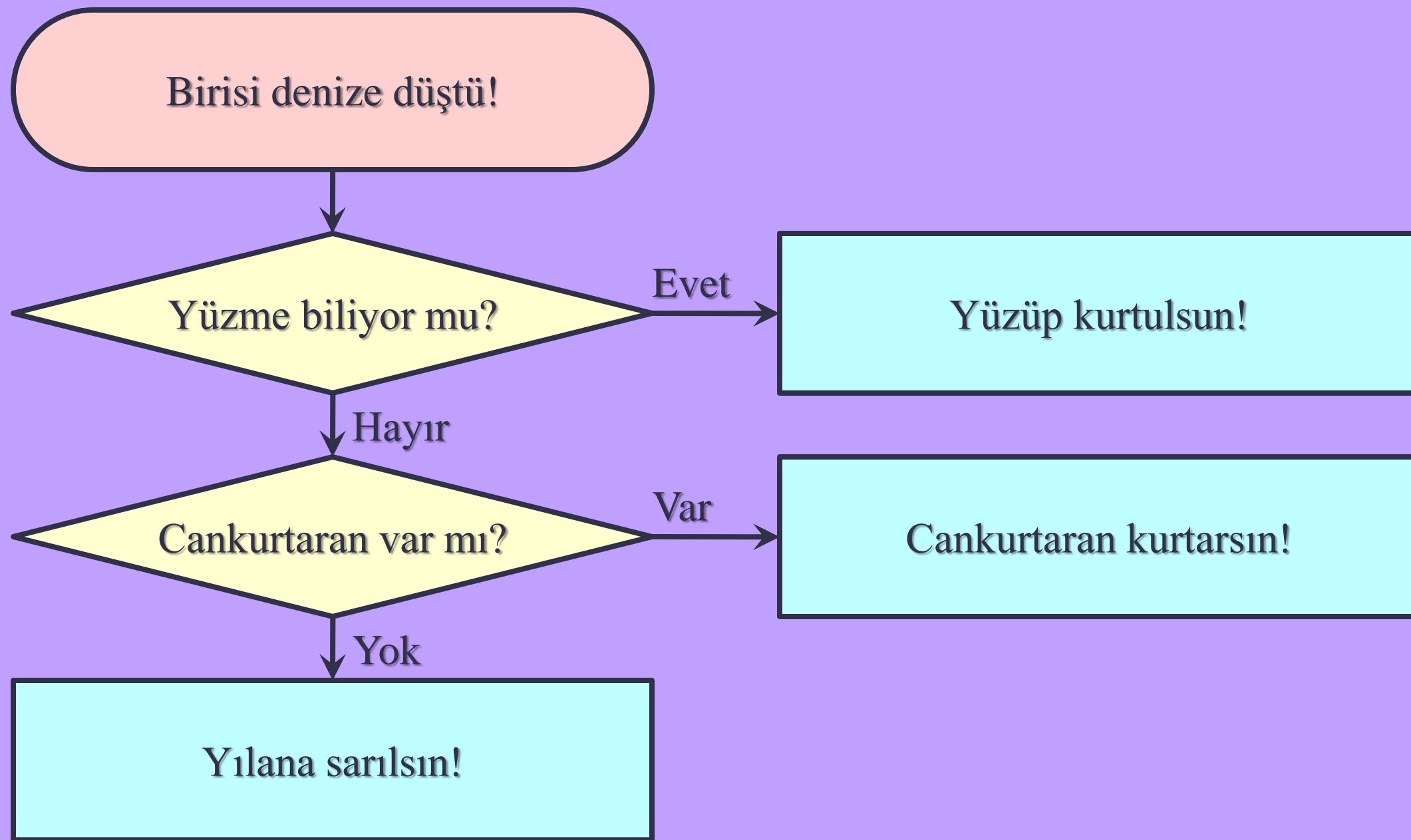
Biliyorsa, yüzüp kurtulur.

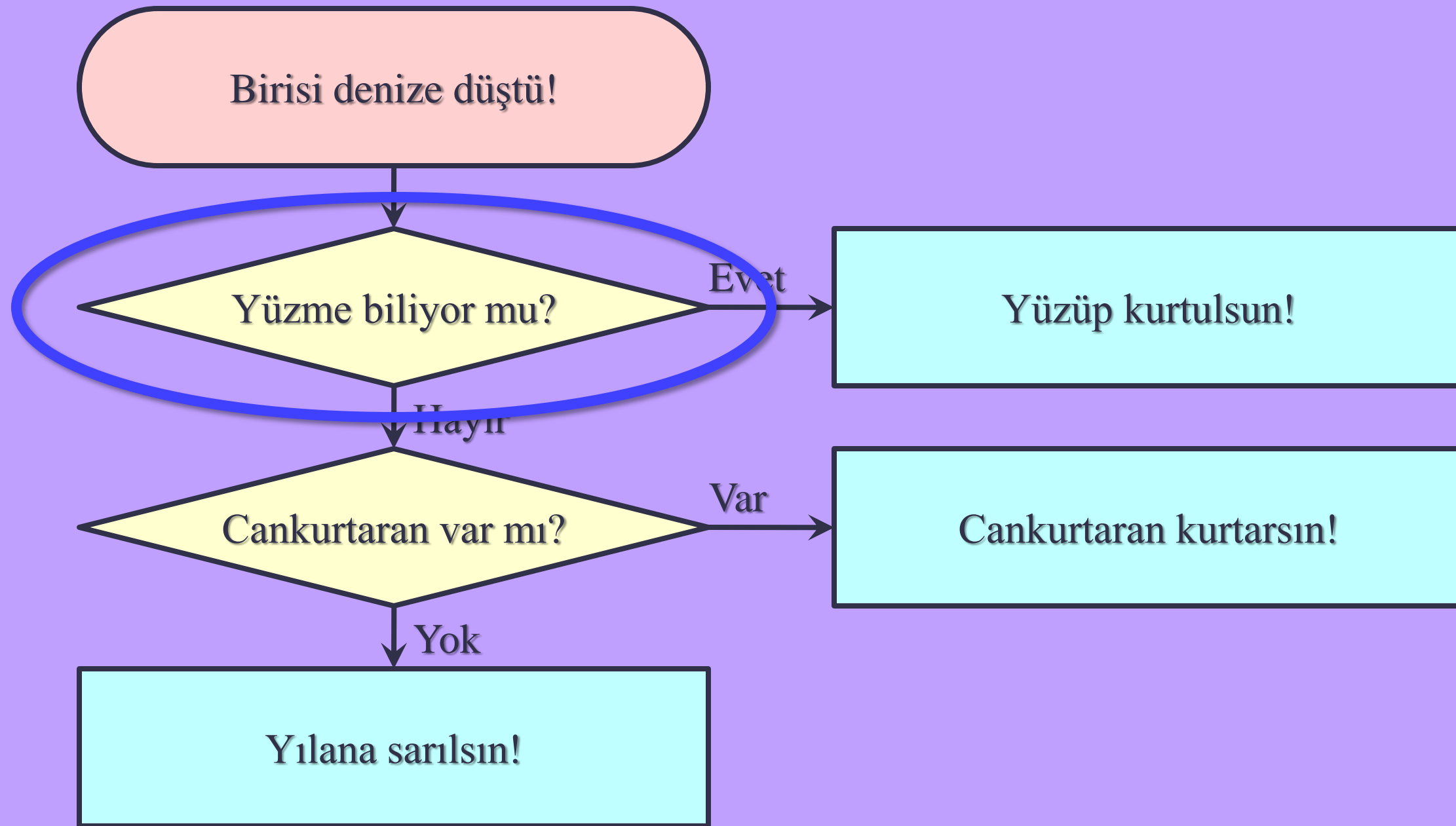
Bilmiyorsa, yeni soru sorulur: “Cankurtaran var mı?”

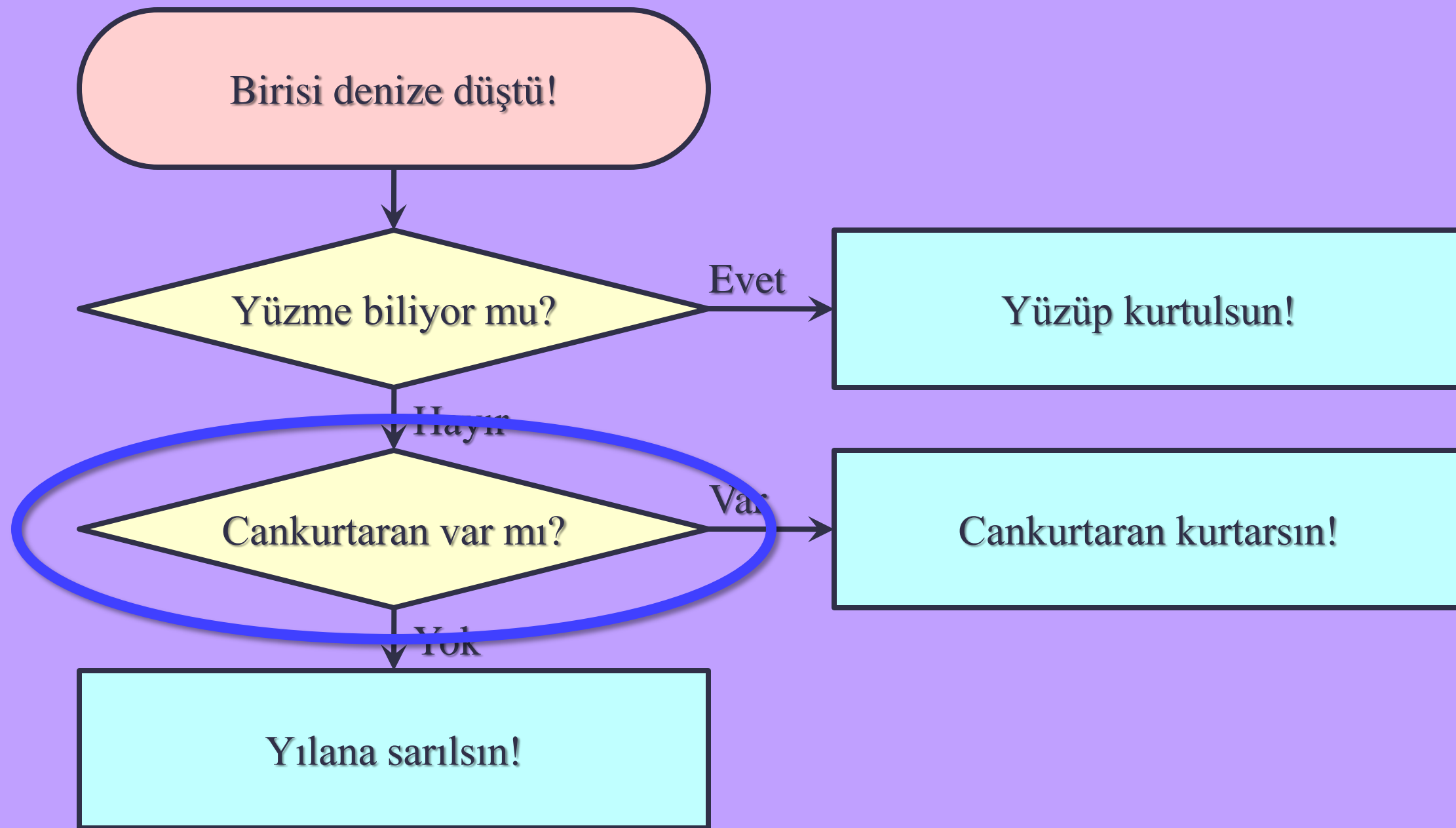
Varsa, cankurtaran onu kurtarır.

Yoksa, denize düşen yılana sarılır.

Bu algoritmanın basamakları: (1) Yüzme bilip bilmemek ve

(2) cankurtaran bulunup bulunmamasıdır.

yaş
yaygınlık
süre
aktivite

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Az önce hızlı geçtiğim akış şemalarında hangi basamaklar/ölçütler söz konusudur?

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓						
yaygınlık	✓						
süre							
aktivite							

El-Halife, ölçüt olarak yaş ve yaygınlığı kullanmıştır.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓					
yaygınlık	✓	✓					
süre		✓					
aktivite							

Ito, ölçütlere süreyi eklemiştir.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓					
yaygınlık	✓	✓	✓				
süre		✓	✓				
aktivite			✓				

Lee ise yaşı ölçütlerden çıkarıp aktiviteyi eklemiştir.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓		✓			
yaygınlık	✓	✓	✓	✓			
süre		✓	✓				
aktivite			✓				

Strazzulla, yeniden başa dönmüştür.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓		✓	✓		
yaygınlık	✓	✓	✓	✓	✓		
süre		✓	✓		✓		
aktivite			✓				

Trüeb, ölçüt olarak Ito gibi yaş, yaygınlık ve süreyi seçmiştir.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓		✓	✓	✓	
yaygınlık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
süre		✓	✓		✓	✓	
aktivite			✓			✓	

Cranwell ise tüm ölçütleri kullanmıştır: Yaş, yaygınlık, süre ve aktivite.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓		✓	✓	✓	✓
yaygınlık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
süre		✓	✓		✓	✓	
aktivite			✓			✓	✓

Ramos, süreyi yeniden çıkarmıştır.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid							
Topikal minoksidil							
Topikal antralin							
Topikal immünoterapi							
İntralezyonel steroid							
Sistemik steroid (pulse)							
Sistemik steroid (non-pulse)							
Sistemik immünomodülatör							
Sistemik JAK/STAT inh.							
Fiziksel PUVA ...							

Alopesi areata tedavisinde kullanılan yöntemler, dört başlık altında toplanabilir:
Topikal ilaçlar, intralezyonel ilaçlar, sistemik ilaçlar ve fiziksel tedaviler.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid							
Topikal minoksidil							
Topikal antralin							
Topikal immünoterapi							
Intralezyonel steroid							
Sistemik steroid (pulse)							
Sistemik steroid (non-pulse)							
Sistemik immünomodülatör							
Sistemik JAK/STAT inh.							
Fiziksel PUVA ...							

Topikal ilaçların başlıcaları, steroid, minoksidil, antralin ve immünoterapidir.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid							
Topikal minoksidil							
Topikal antralin							
Topikal immünoterapi							
İntralezyyonel steroid							
Sistemik steroid (pulse)							
Sistemik steroid (non-pulse)							
Sistemik immünomodülatör							
Sistemik JAK/STAT inh.							
Fiziksel PUVA ...							

Mezoterapi dışlanırsa, intralezyyonel olarak elde yalnız steroid kalır.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid							
Topikal minoksidil							
Topikal antralin							
Topikal immünoterapi							
Intralezyonel steroid							
Sistemik steroid (pulse)							
Sistemik steroid (non-pulse)							
Sistemik immünomodülatör							
Sistemik JAK/STAT inh.							
Fiziksel PUVA ...							

Sistemik ilaçların başlıcaları, steroid, siklosporin gibi diğer immünomodülatörler ve JAK/STAT inhibitörleridir. Steroid, pulse veya non-pulse rejimde kullanılabilir.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid							
Topikal minoksidil							
Topikal antralin							
Topikal immünoterapi							
İntralezyonel steroid							
Sistemik steroid (pulse)							
Sistemik steroid (non-pulse)							
Sistemik immünomodülatör							
Sistemik JAK/STAT inh.							
Fiziksel PUVA ...							

Fiziksel yöntemlere gelince, PUVA ve excimer laser sayılabilir.

yaş?

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Yaşa göre bu seçeneklerin kullanılmasında ne gibi değişiklikler olur?

<10 yaş

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

El-Halife, 10 yaş altı çocuklar için ayrı önerilerde bulunur.

<10 yaş

El-Halife

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

İlk olarak topikal steroid + minoksidil önerir.

<10 yaş

El-Halife

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

6 ay sonra yanıt yoksa, kısa kontakt antraline geçer.

<10 yaş

El-Halife

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

Intralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Bu yaş grubunda topikal immünoterapi ve intralezyonel steroid önermez.

≤15 yaş

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Ito, 15 yaş ve altı çocuklar için ayrı önerilerde bulunur.

≤15 yaş

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

Intralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

El-Halife'den farklı olarak topikal immünoterapi ve intralezyonel steroid önerir.

≤15 yaş

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Bu yaş grubunda sistemik steroid ve PUVA önermez.

<10 yaş

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Strazzulla, 10 yaş altı çocuklar için ayrı önerilerde bulunur.

<10 yaş

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Yalnız başına veya minoksidil ile birlikte topikal steroid önerir.

<10 yaş

Topikal steroid
Topikal minoksidil
Topikal antralin
Topikal immünoterapi
İntralezyonel steroid
Sistemik steroid (pulse)
Sistemik steroid (non-pulse)
Sistemik immünomodülatör
Sistemik JAK/STAT inh.
Fiziksel PUVA ...

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Bu yaş grubunda topikal immünoterapi, intralezyonel steroid ve JAK/STAT inhibitörleri önermez.

<10 yaş

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Trüeb, 10 yaş altı çocuklar için ayrı önerilerde bulunur.

<10 yaş

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

İlk olarak topikal steroid veya antralin önerir.

<10 yaş

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

Intralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Yanıt alamazsa, yalnız başına veya minoksidil ile birlikte intralezyonel steroide geçer.

<10 yaş

- Topikal steroid
- Topikal minoksidil
- Topikal antralin
- Topikal immünoterapi
- İntralezyonel steroid
- Sistemik steroid (pulse)
- Sistemik steroid (non-pulse)
- Sistemik immünomodülatör
- Sistemik JAK/STAT inh.
- Fiziksel PUVA ...

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Bu yaş grubunda topikal immünoterapi ve sistemik tedavi önermez.

<12 yaş

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Topikal steroid

Topikal minoksidil

Topikal antralin

Topikal immünoterapi

İntralezyonel steroid

Sistemik steroid (pulse)

Sistemik steroid (non-pulse)

Sistemik immünomodülatör

Sistemik JAK/STAT inh.

Fiziksel PUVA ...

Cranwell, 12 yaş altı çocuklar için ayrı önerilerde bulunur.

<12 yaş

- Topikal steroid
- Topikal minoksidil
- Topikal antralin
- Topikal immünoterapi
- İntralezyonel steroid
- Sistemik steroid (pulse)
- Sistemik steroid (non-pulse)
- Sistemik immünomodülatör
- Sistemik JAK/STAT inh.
- Fiziksel PUVA ...

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Ele aldığı topikal ve sistemik tedavilerin tümünü önerir.

<12 yaş

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid	✓	✓		✓	✓	✓	
Topikal minoksidil	✓	✓		✓	✓	✓	
Topikal antralin	✓				✓		
Topikal immünoterapi		✓				✓	
İntralezyonel steroid		✓			✓	✗	
Sistemik steroid (pulse)						✓	
Sistemik steroid (non-pulse)						✓	
Sistemik immünomodülatör						✓	
Sistemik JAK/STAT inh.							
Fiziksel PUVA ...							

Ancak bu yaş grubunda intralezyonel tedavi önermez.

<12 yaş

- Topikal steroid
- Topikal minoksidil
- Topikal antralin
- Topikal immünoterapi
- İntralezyonel steroid
- Sistemik steroid (pulse)
- Sistemik steroid (non-pulse)
- Sistemik immünomodülatör
- Sistemik JAK/STAT inh.
- Fiziksel PUVA ...

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

Ramos, 12 yaş altı çocuklar için ayrı önerilerde bulunur.

<12 yaş

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Topikal minoksidil	✓	✓		✓	✓	✓	
Topikal antralin	✓				✓		✓
Topikal immünoterapi		✓				✓	✓
İntralezyonel steroid		✓			✓		
Sistemik steroid (pulse)						✓	✓
Sistemik steroid (non-pulse)						✓	✓
Sistemik immünomodülatör						✓	✓
Sistemik JAK/STAT inh.							
Fiziksel PUVA ...							

Topikal olarak steroid, antralin ve immünoterapi, sistemik olarak steroid ve metotreksat önerir.

<12 yaş

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Topikal minoksidil	✓	✓		✓	✓	✓	✗
Topikal antralin	✓				✓		✓
Topikal immünoterapi		✓				✓	✓
Intralezyonel steroid		✓			✓		✗
Sistemik steroid (pulse)						✓	✓
Sistemik steroid (non-pulse)						✓	✓
Sistemik immünomodülatör						✓	✓
Sistemik JAK/STAT inh.							✗
Fiziksel PUVA ...							✗

Bu yaş grubunda minoksidil, intralezyonel steroid, JAK/STAT inhibitörleri ve PUVA önermez.

çocuk

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Topikal minoksidil	✓	✓		✓	✓	✓	
Topikal antralin	✓				✓		✓
Topikal immünoterapi		✓				✓	✓
Intralezyonel steroid		✓			✓		
Sistemik steroid (pulse)						✓	✓
Sistemik steroid (non-pulse)						✓	✓
Sistemik immünomodülatör						✓	✓
Sistemik JAK/STAT inh.							
Fiziksel PUVA ...							

Özetleyecek olursak, Cranwell ve Ramos göz ardı edilirse, çocuklarda yalnız topikal ve/veya intralezyonel tedaviler tercih edilir.

çocuk

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Topikal minoksidil	✓	✓		✓	✓	✓	
Topikal antralin	✓				✓		✓
Topikal immünoterapi		✓				✓	✓
İntralezyyonel steroid		✓			✓		
Sistemik steroid (pulse)						✓	✓
Sistemik steroid (non-pulse)						✓	✓
Sistemik immünomodülatör						✓	✓
Sistemik JAK/STAT inh.							
Fiziksel PUVA ...							

Üzerinde en çok uzlaşılan yöntemler, topikal steroid ve minoksidildir.

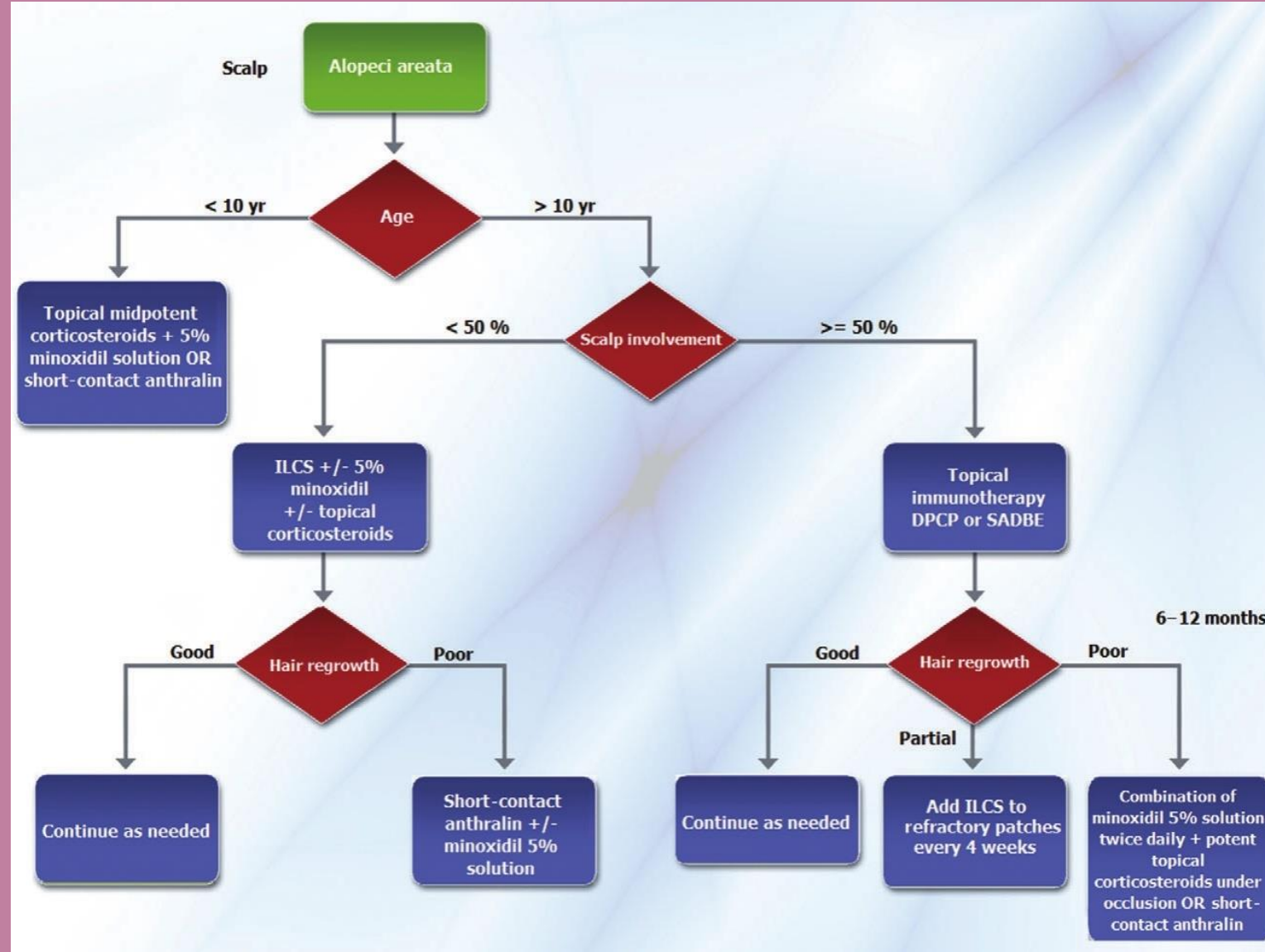
çocuk

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
Topikal steroid	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Topikal minoksidil	✓	✓		✓	✓	✓	
Topikal antralin	✓				✓		✓
Topikal immünoterapi		✓				✓	✓
Intralezyonel steroid		✓			✓		
Sistemik steroid (pulse)						✓	✓
Sistemik steroid (non-pulse)						✓	✓
Sistemik immünomodülatör						✓	✓
Sistemik JAK/STAT inh.							
Fiziksel PUVA ...							

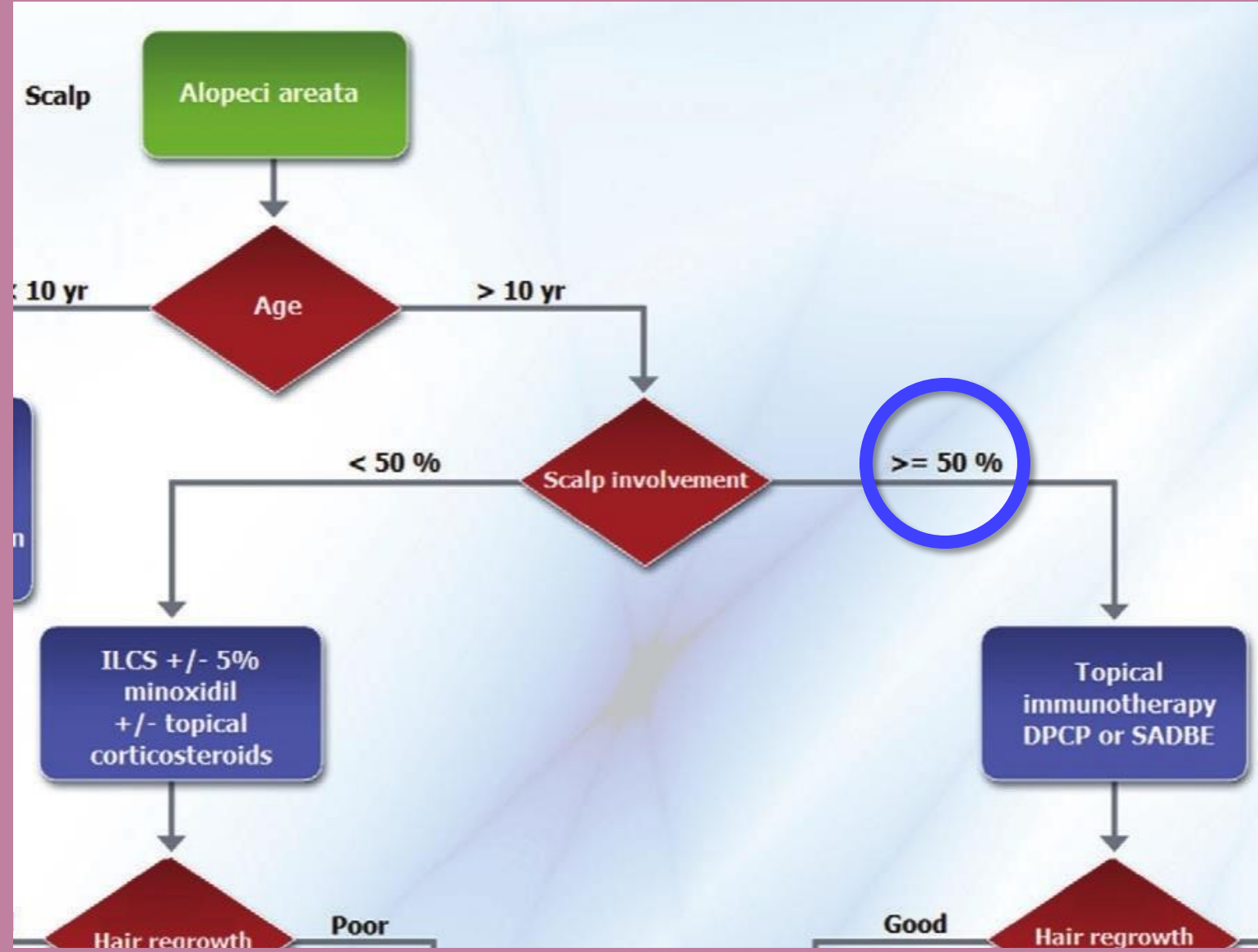
En az uzlaşılan ise intralezyonel steroiddir.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trueb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓		✓	✓	✓	✓
yaygınlık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
süre		✓	✓		✓	✓	
aktivite			✓			✓	✓

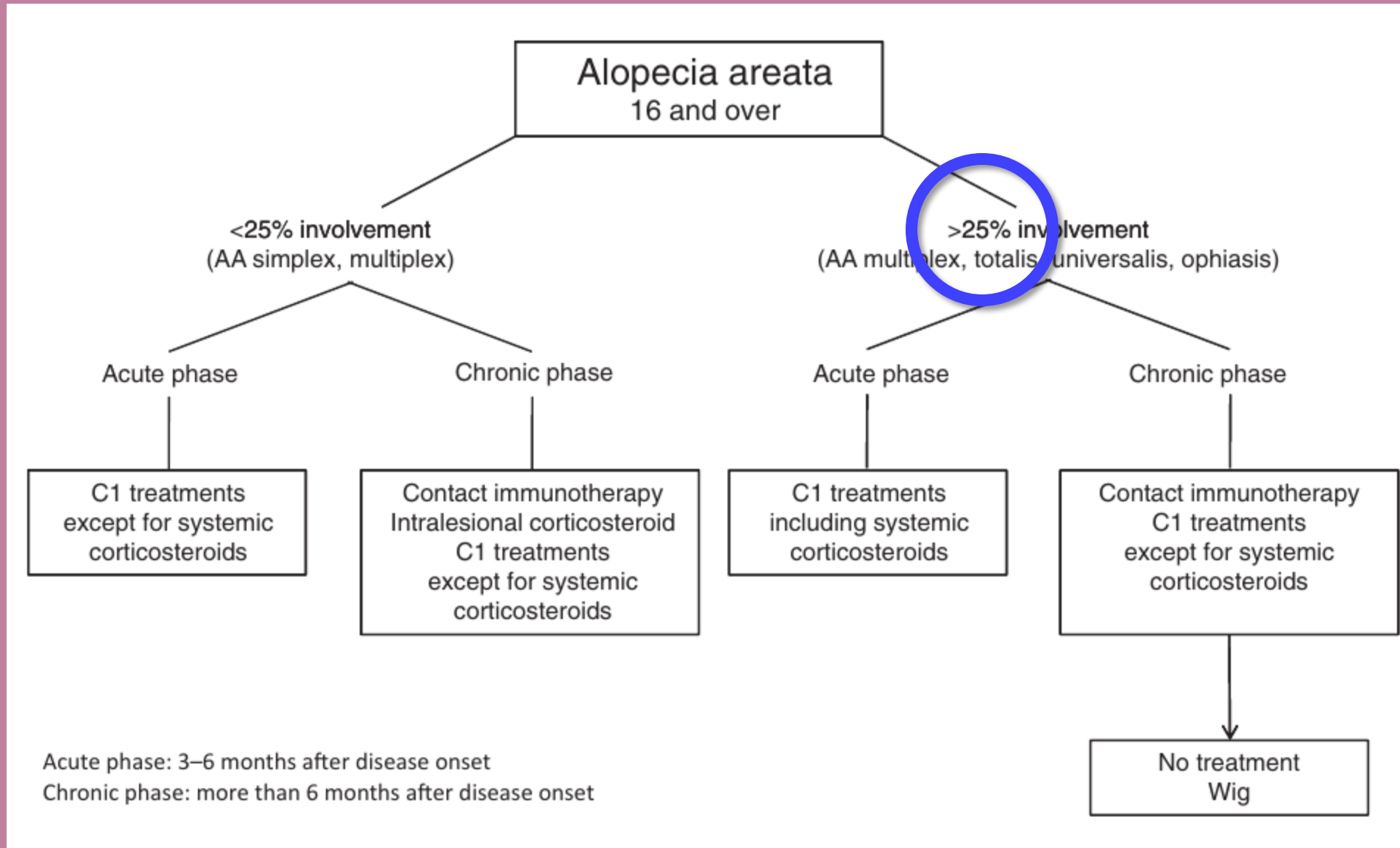
Yaygınlığa gelince, tüm uzmanların uzlaştığı tek ölçüttür.

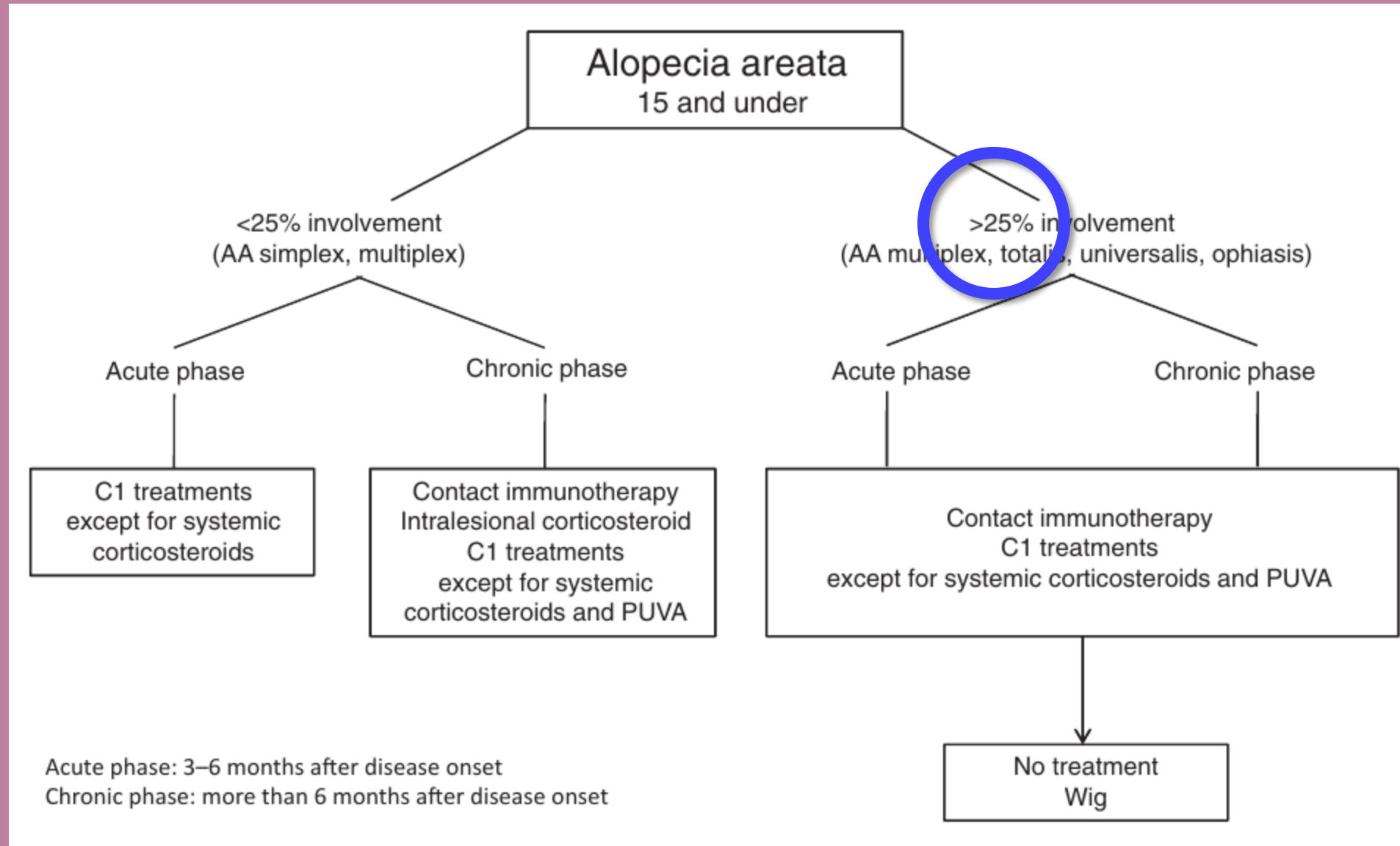
El-Halife, 10 yaş üstü olgularda

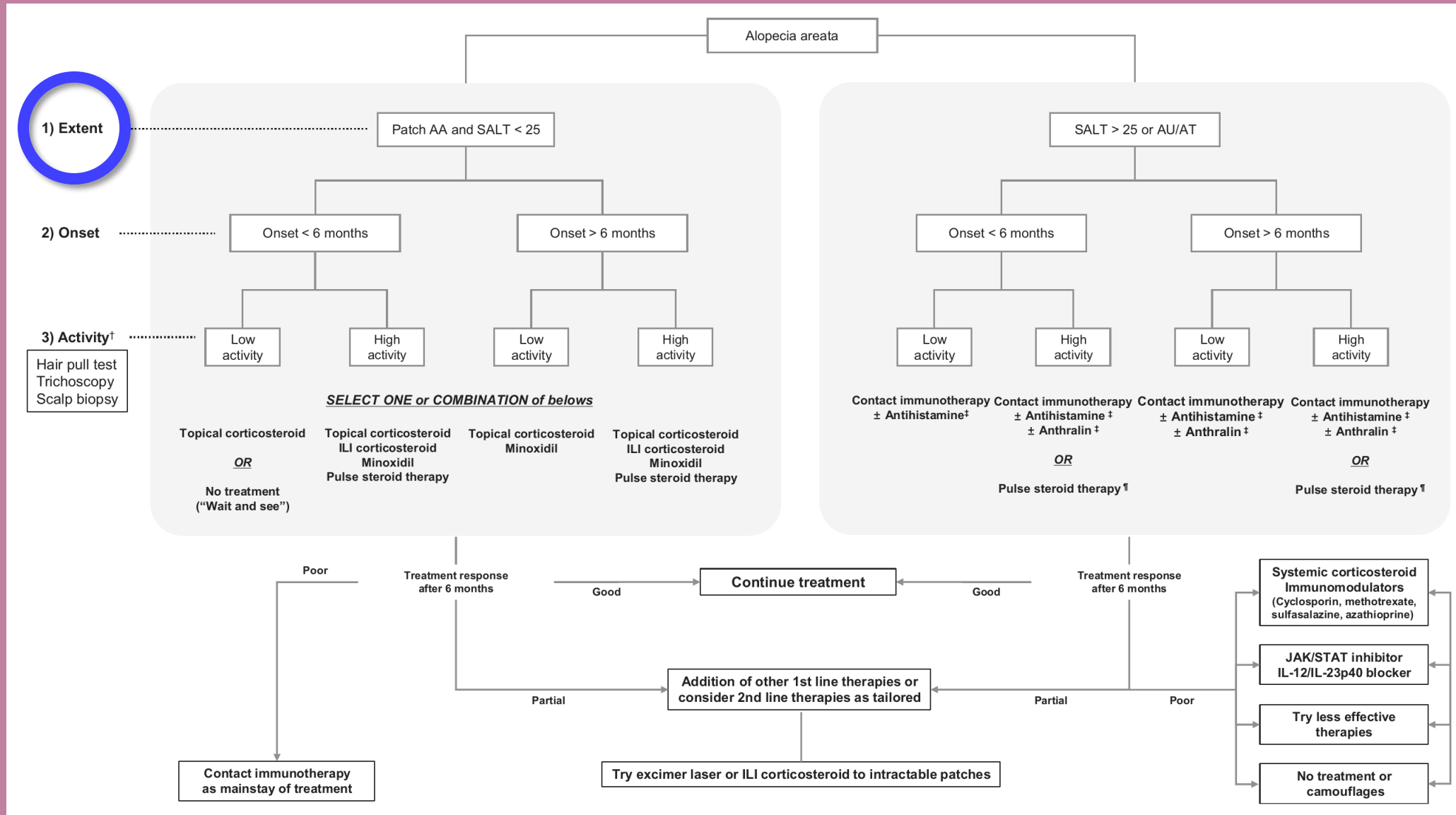
saçlı deri tutulumunun %50'yi geçip geçmediğine bakıp, geçmişse topikal immünoterapi önerir.

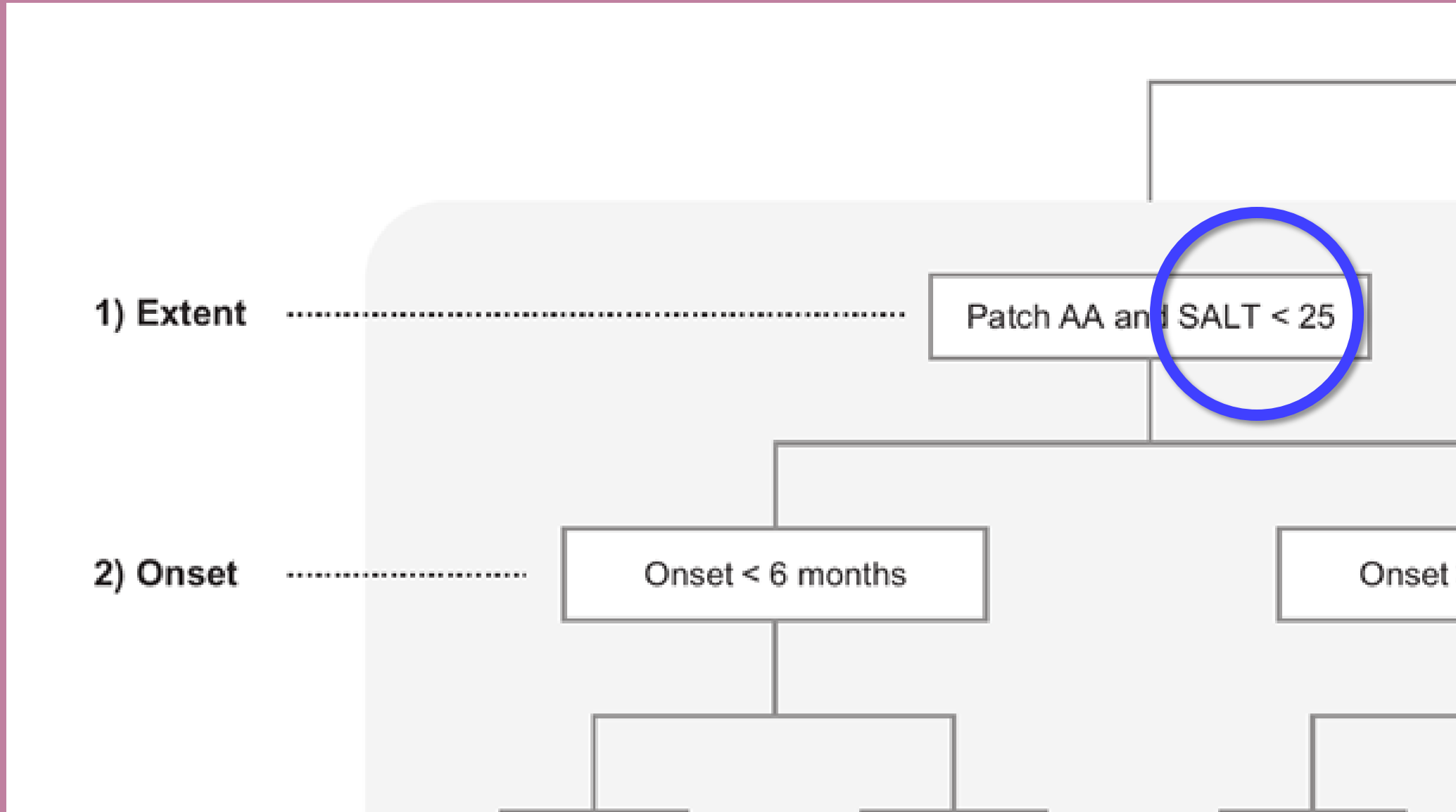
Ito, 16 yaş ve üstü olgularda tutulumun %25'i geçip geçmediğine bakar.

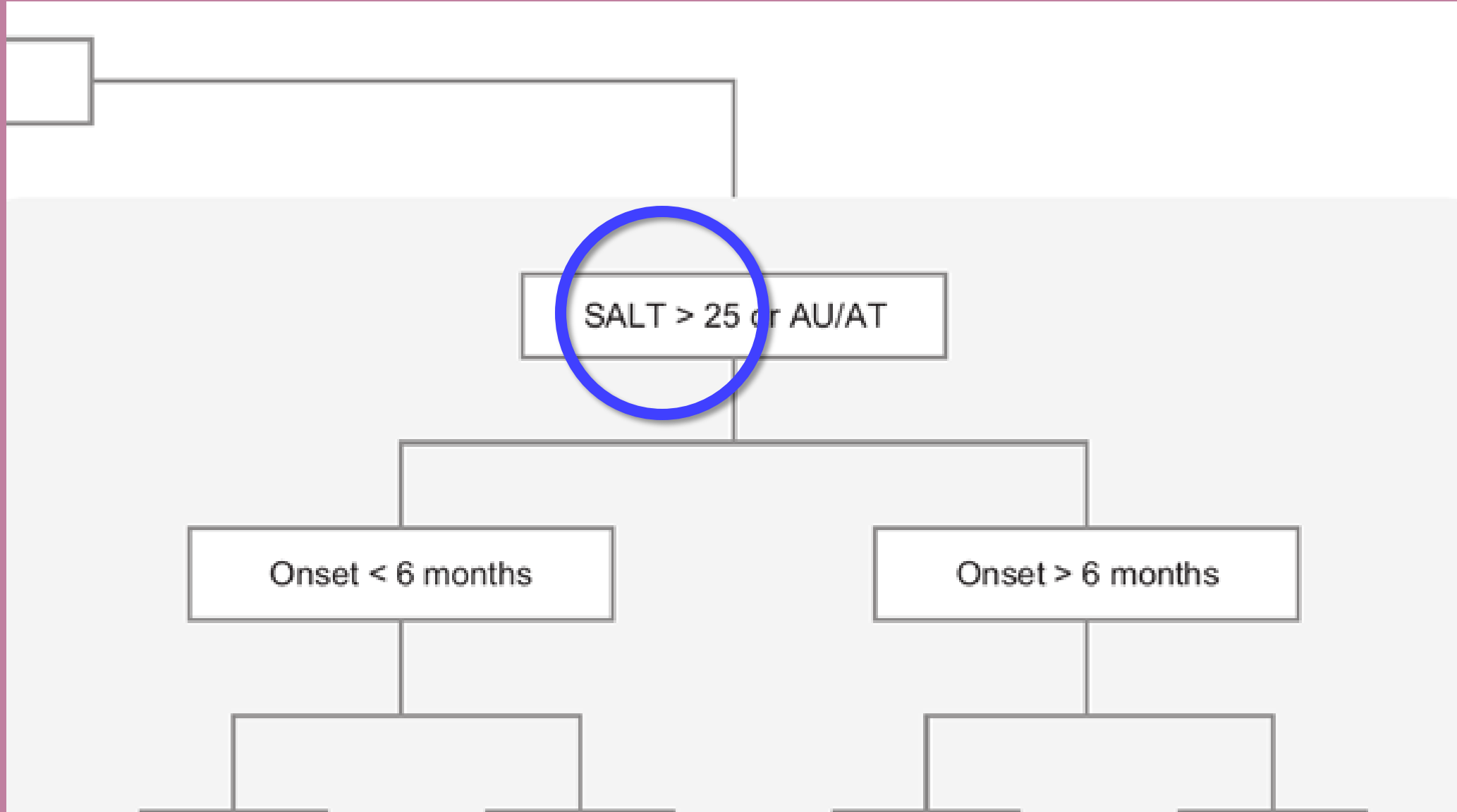
15 yaş ve altı olgularda da tutulumun yine %25'i geçip geçmediğine bakar.

Lee için ilk basamak yaygınlıktır.

“Alopesi areata yamasal mı?” veya “SALT 25 altı mı?”

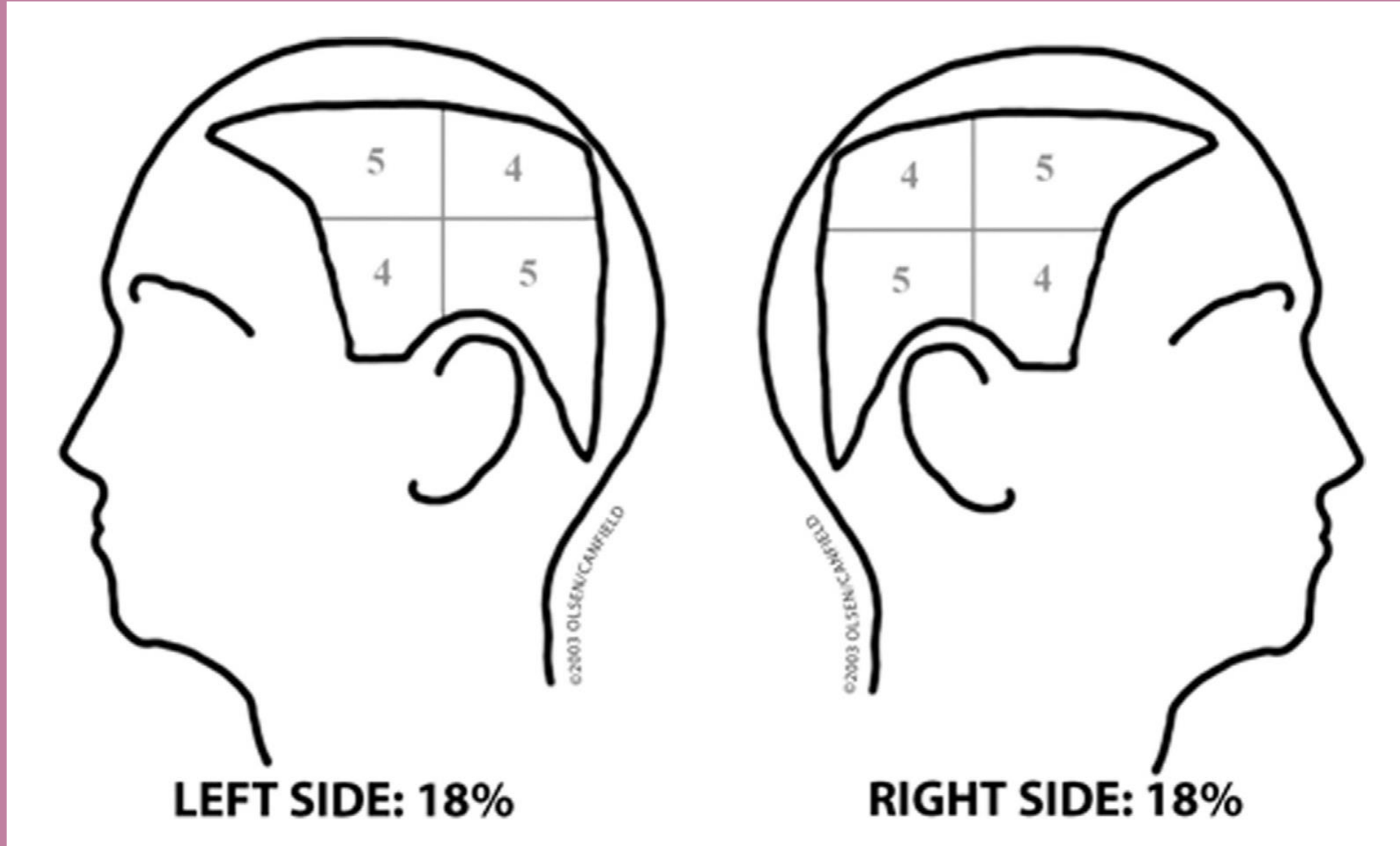
yoksa “SALT 25 üstü mü?” yada “alopesi totalis / alopesi üniversalis var mı?” diye bakar.

SALT

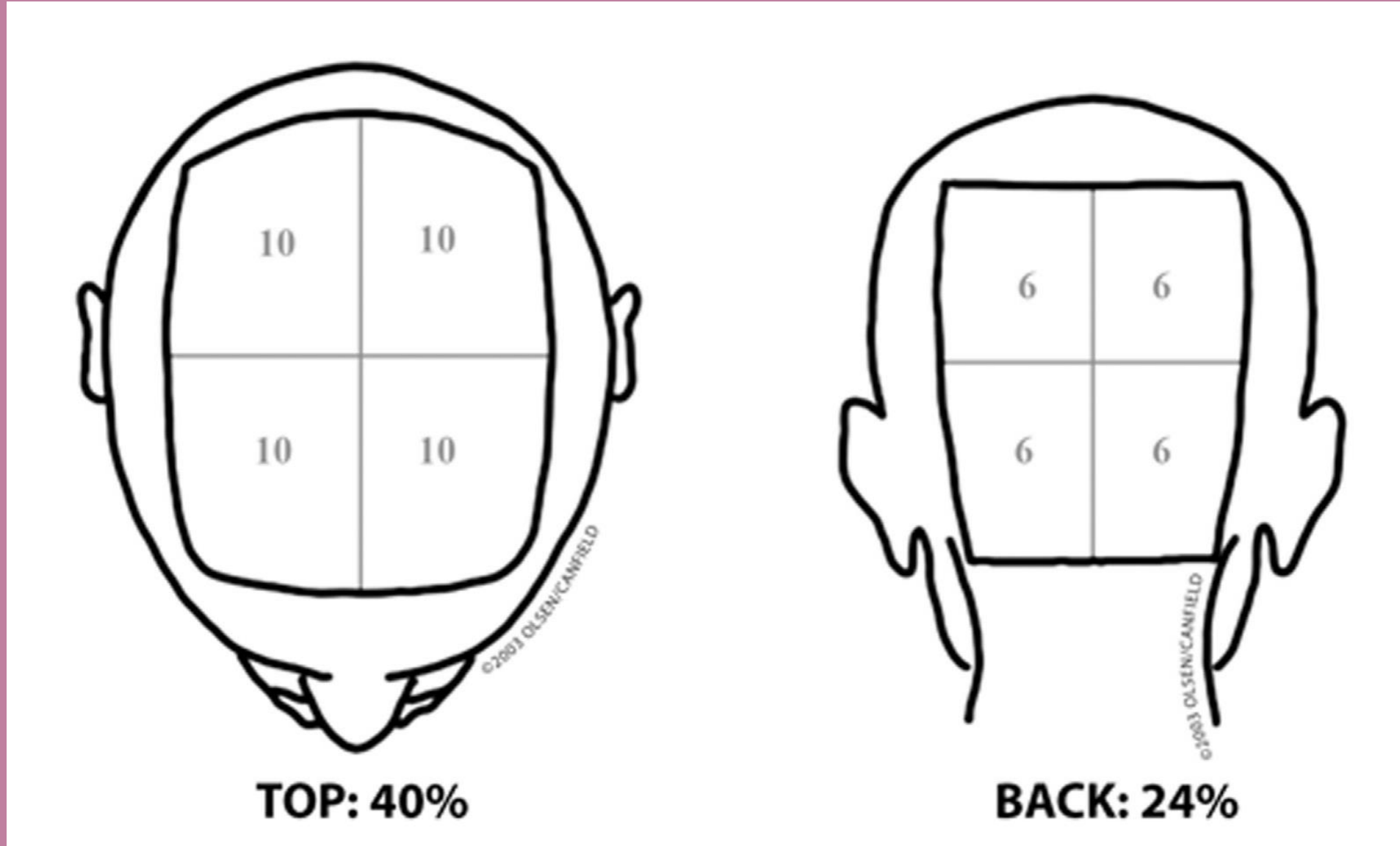
SALT nedir?

Severity of ALopecia Tool

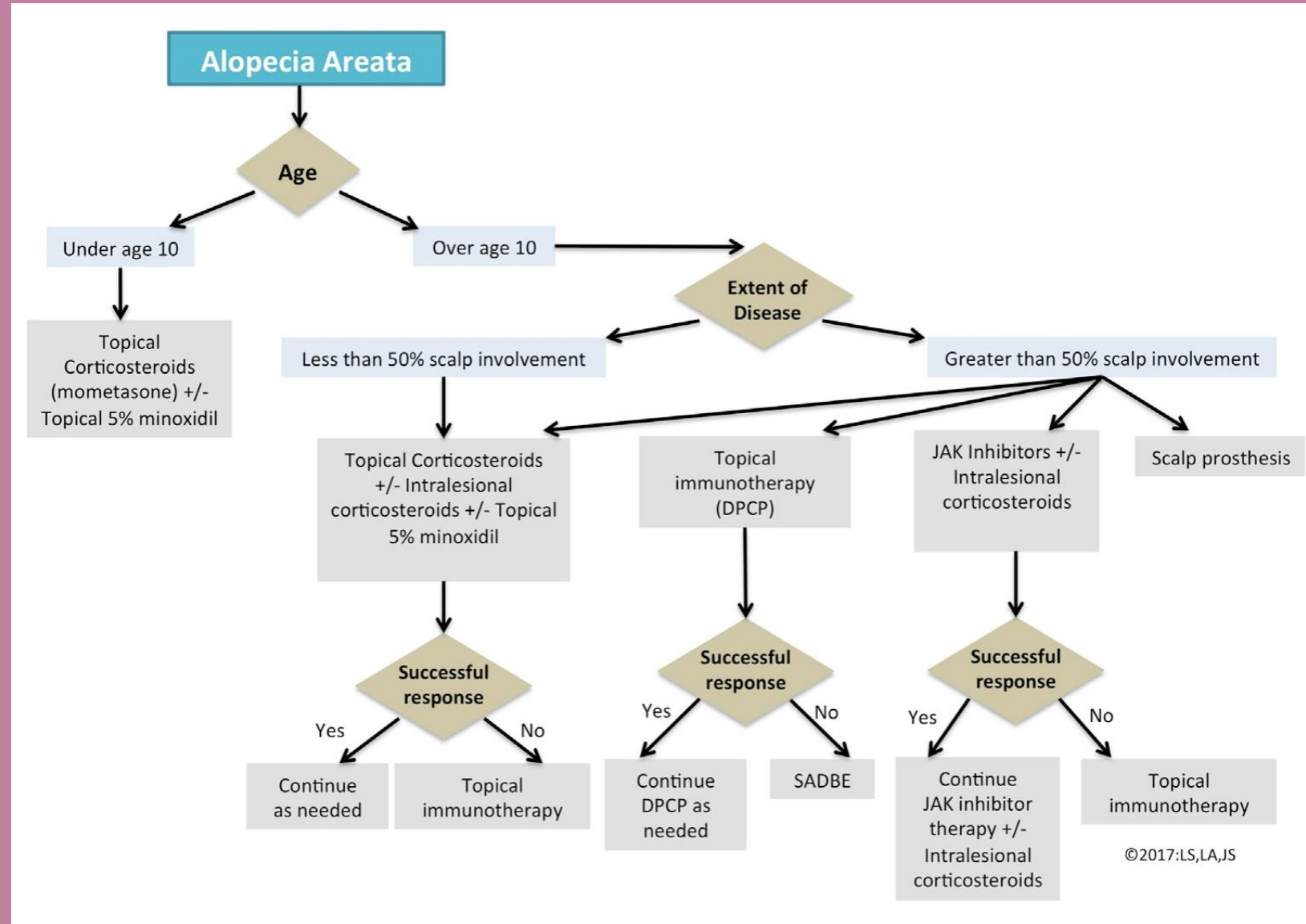
SALT, Olsen'in saçlı deride kıl kaybının yüzdesini belirlemek için 2004 yılında önerdiği bir araçtır.

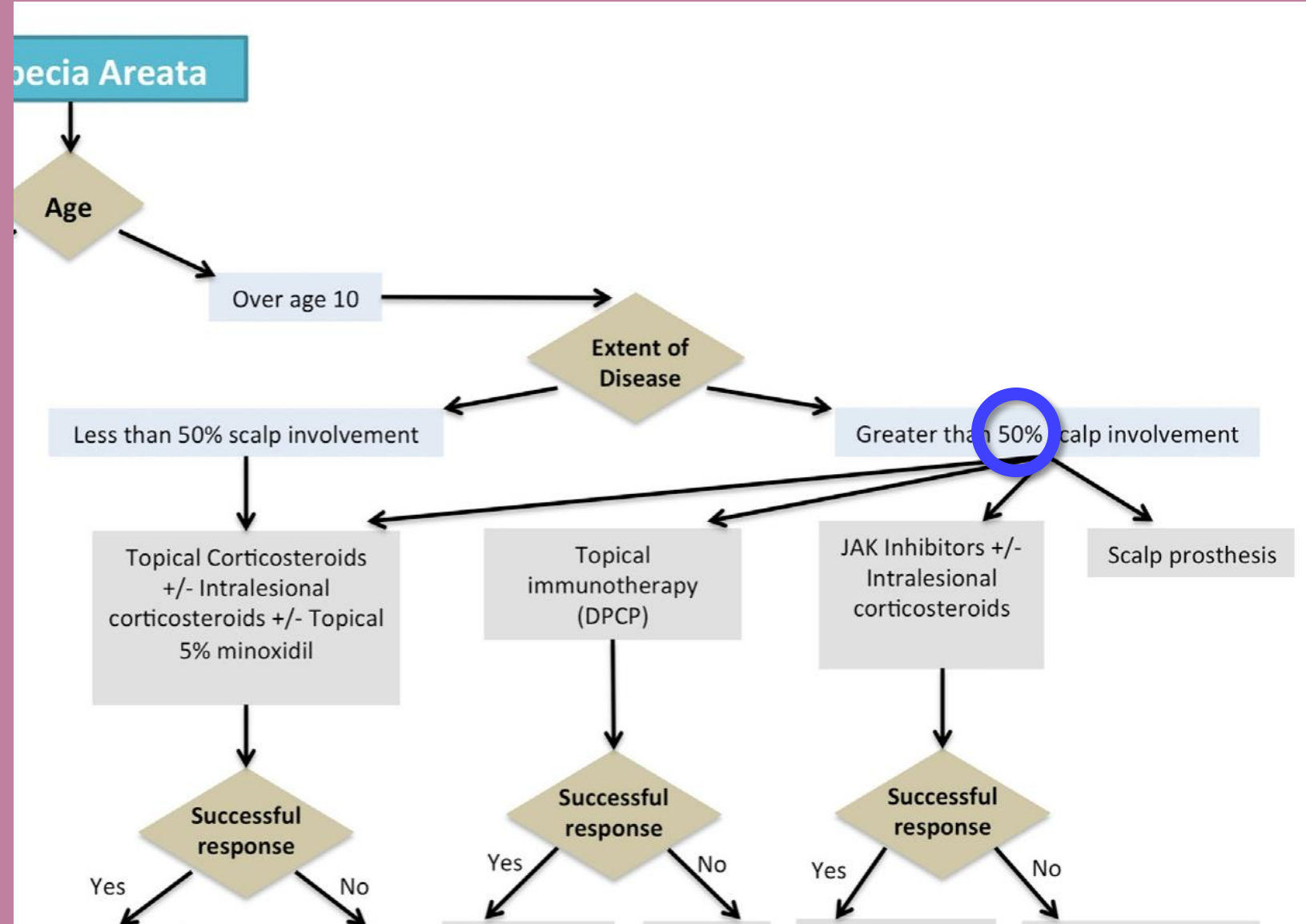
Saçlı deri dört bölgeye ayrılır. İki yan, yüzde on sekizerdir.

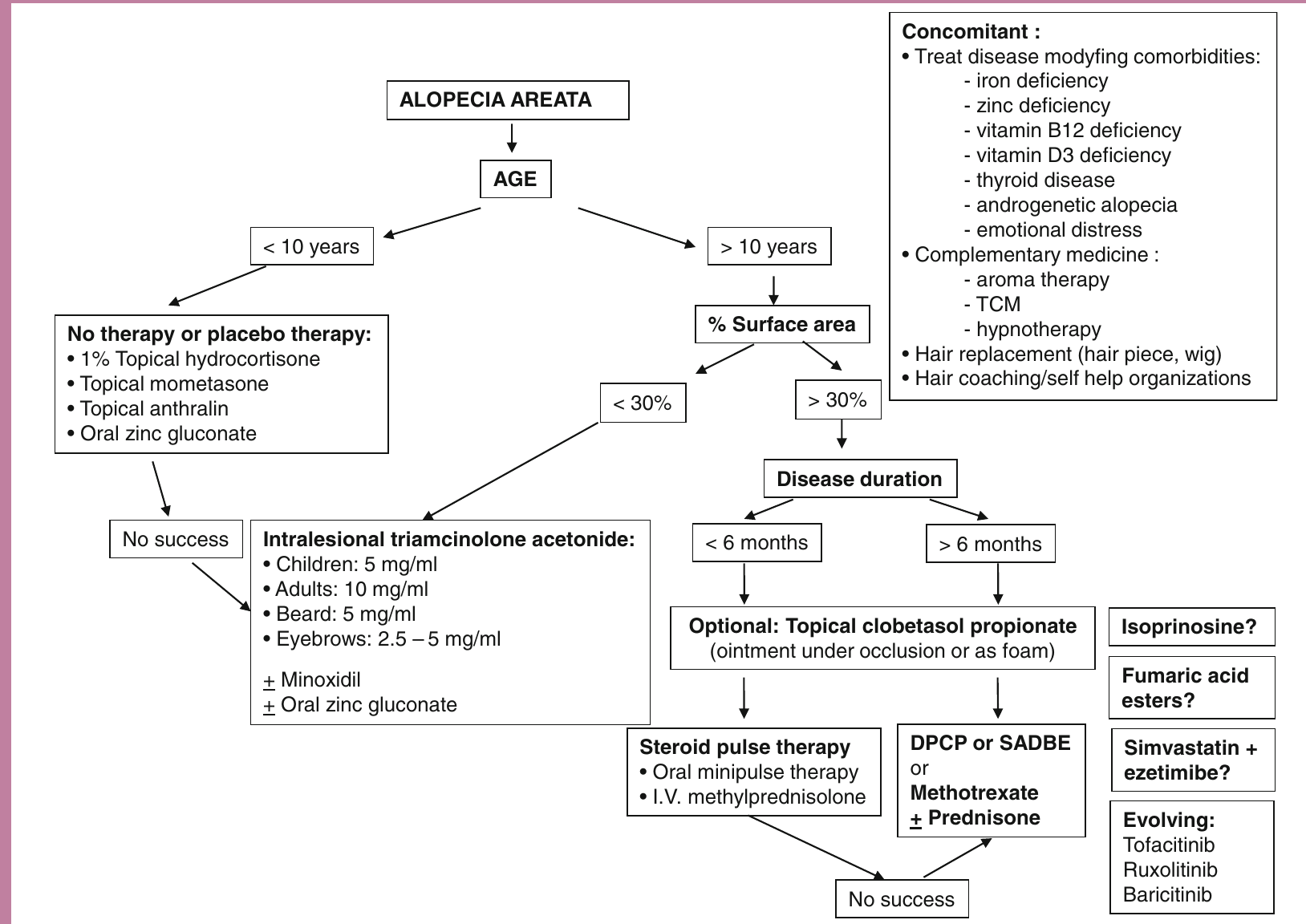
Tepe yüzde kırk, ense yüzde yirmi dört olup, hepsi dörder alt bölgeye bölünmüştür.

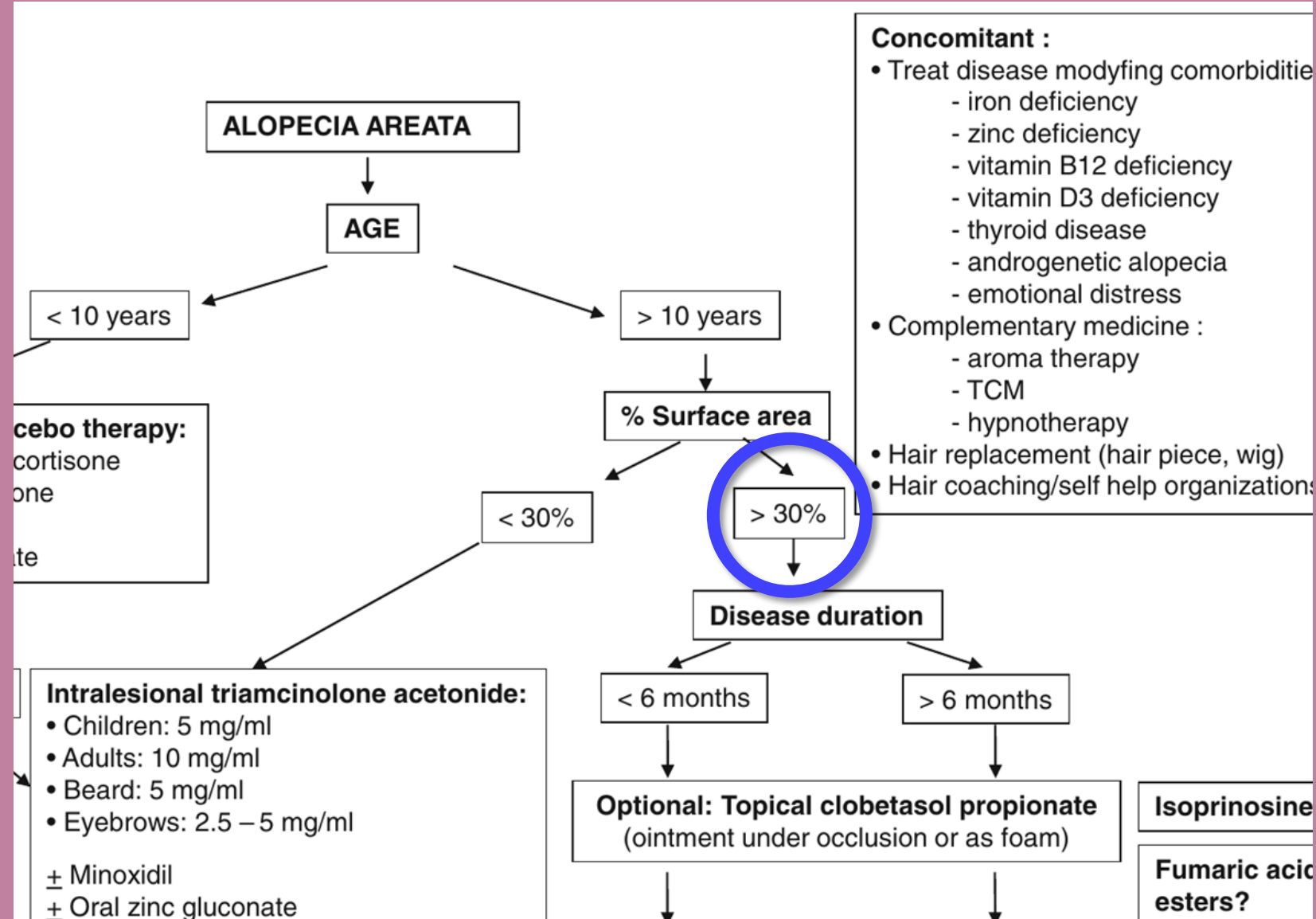
Kaldığımız yere dönecek olursak, Strazzulla, 10 yaş üstü olgularda

saçlı deri tutulumunun %50'yi geçip geçmediğine bakıp, geçmişse JAK inhibitörleri bile önerir.

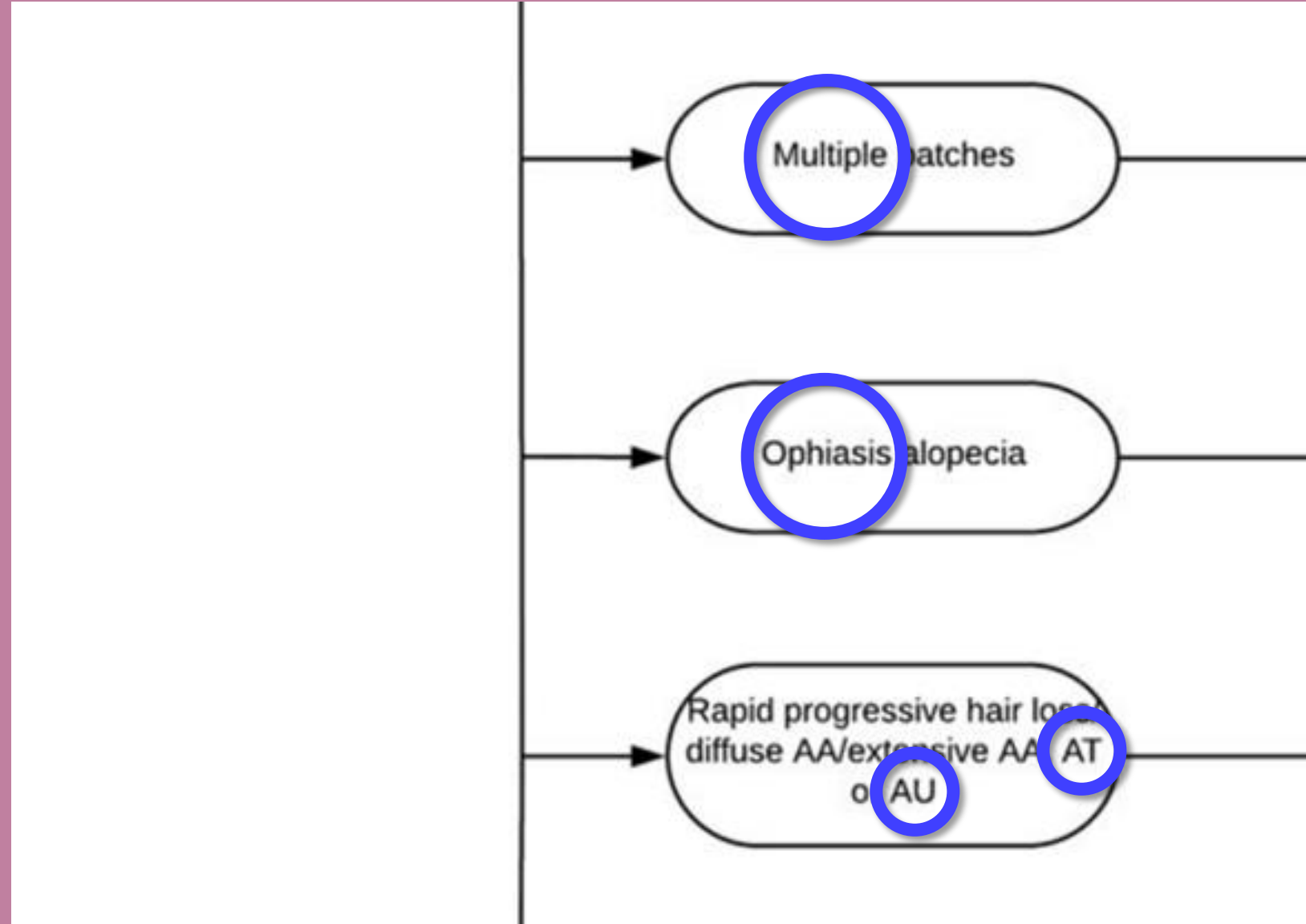
Trüeb, yine 10 yaş üstü olgularda

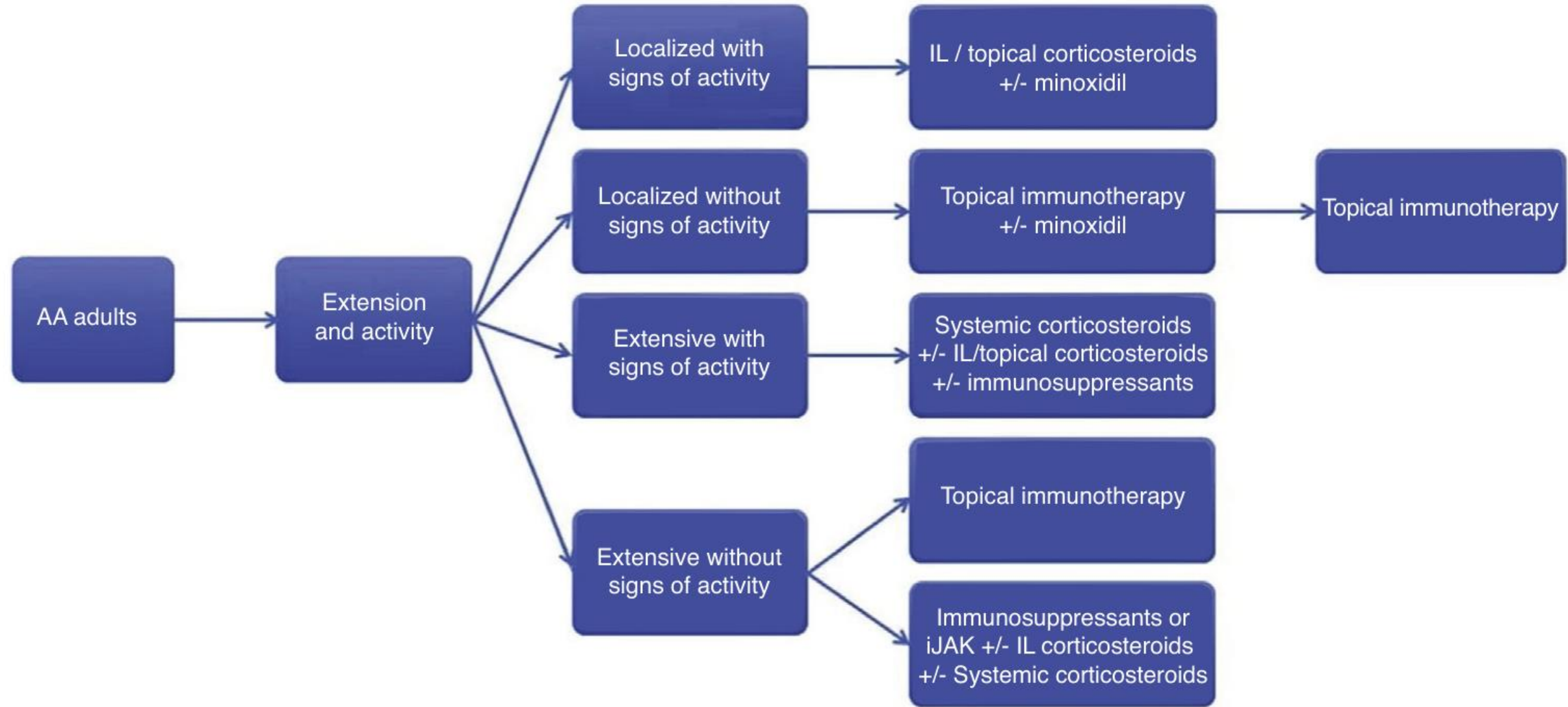
bu kez %30'u eşik olarak kullanır.

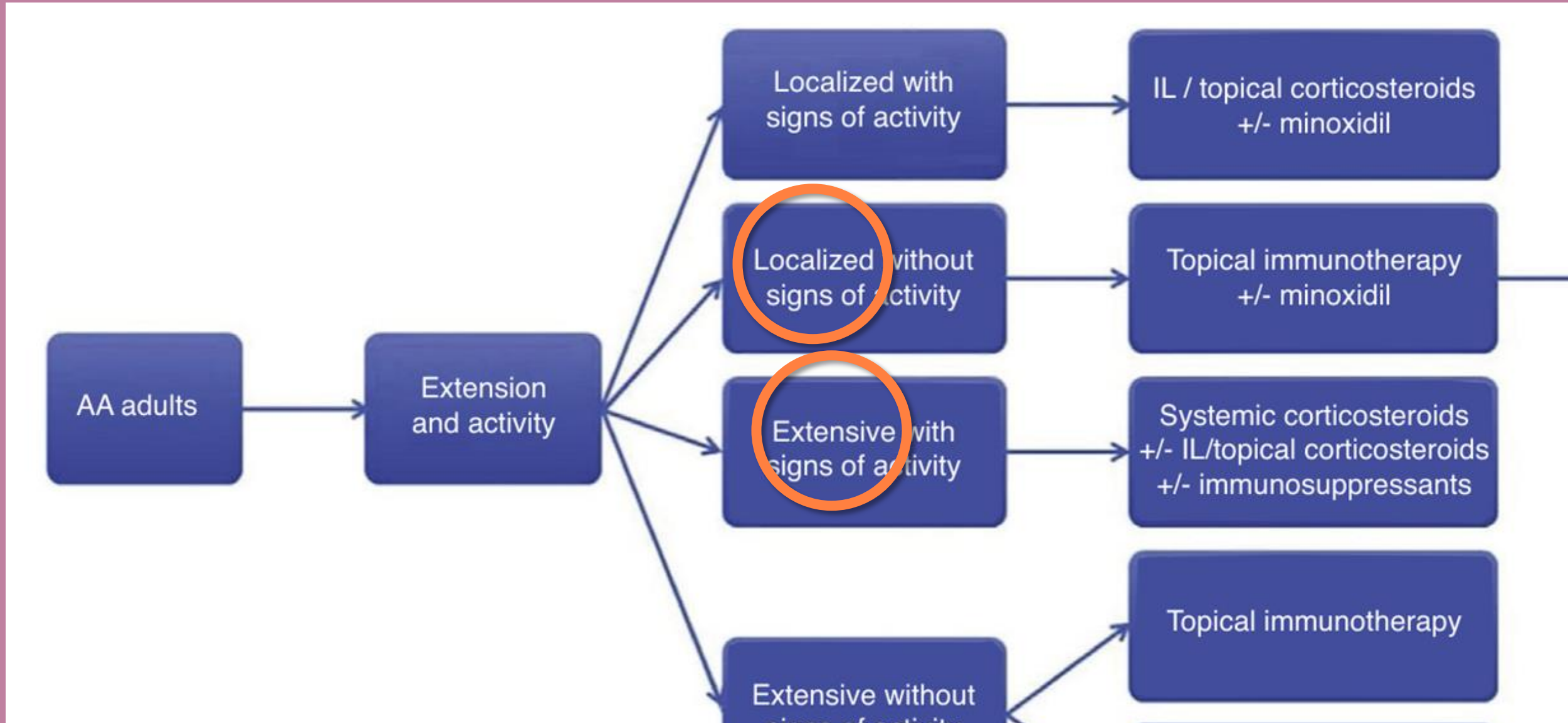
Cranwell ise

“multipl, ofiyazis, totalis, üniversalis” gibi nitelemeler kullanır.

Ramos da benzer biçimde

“lokalize ve ekstensif” demekle yetinir.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓		✓	✓	✓	✓
yaygınlık eşiği %	50	25	25	50	30	nitem	nitem
süre		✓	✓		✓	✓	
aktivite			✓			✓	✓

Özetleyecek olursak, “yaygın” demek için eşik %25, %30 veya %50’dir.

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓		✓	✓	✓	✓
yaygınlık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
süre		✓	✓		✓	✓	
aktivite			✓			✓	✓

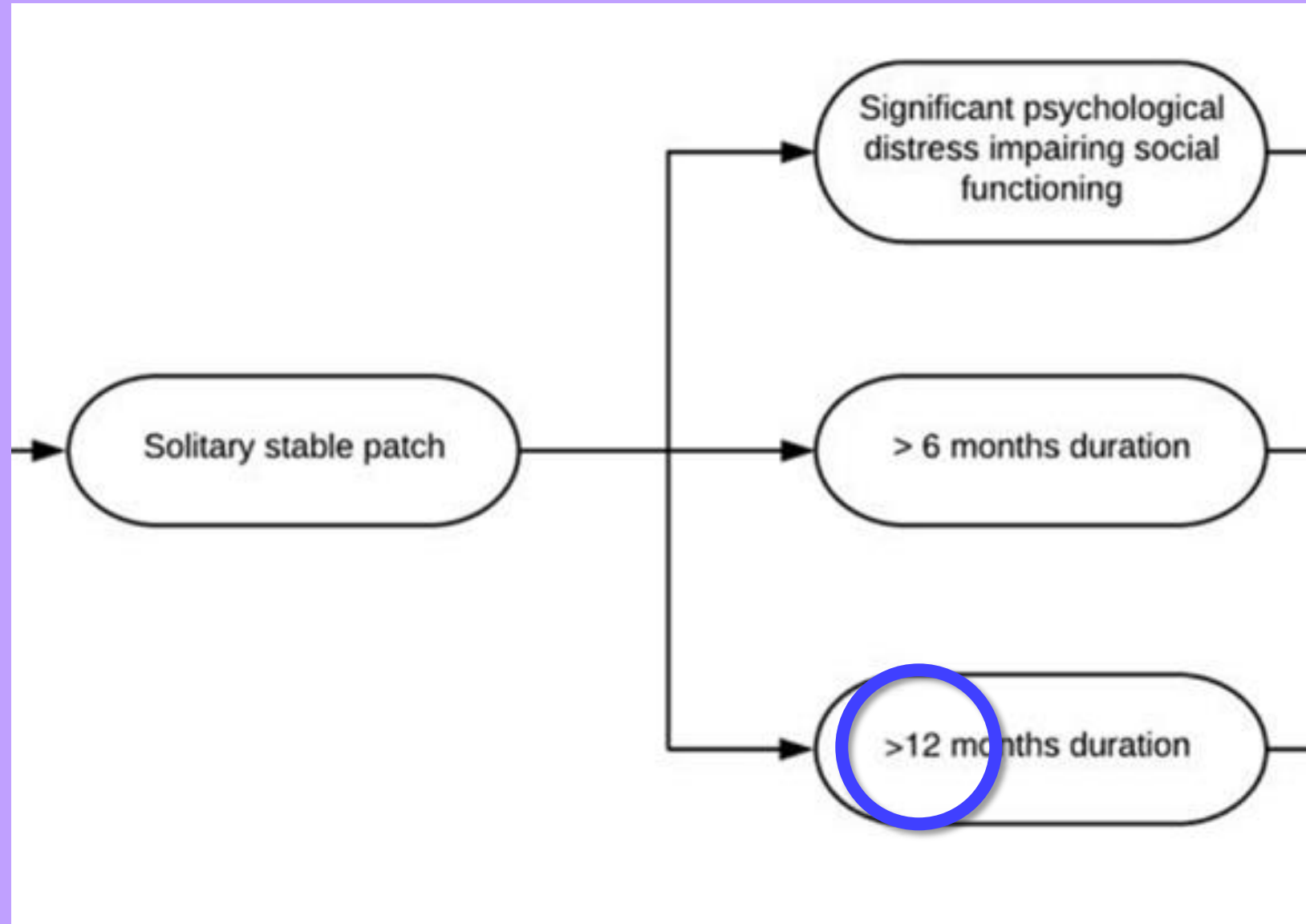
Süreye gelince, “kısa süreli veya uzun süreli alopesi areata” diye ayırım yapanlar

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓		✓	✓	✓	✓
yaygınlık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
süre eşiği (ay)		6	6		6	6	
aktivite			✓			✓	✓

6 aylık eşikte anlaşır.

Bununla birlikte Cranwell

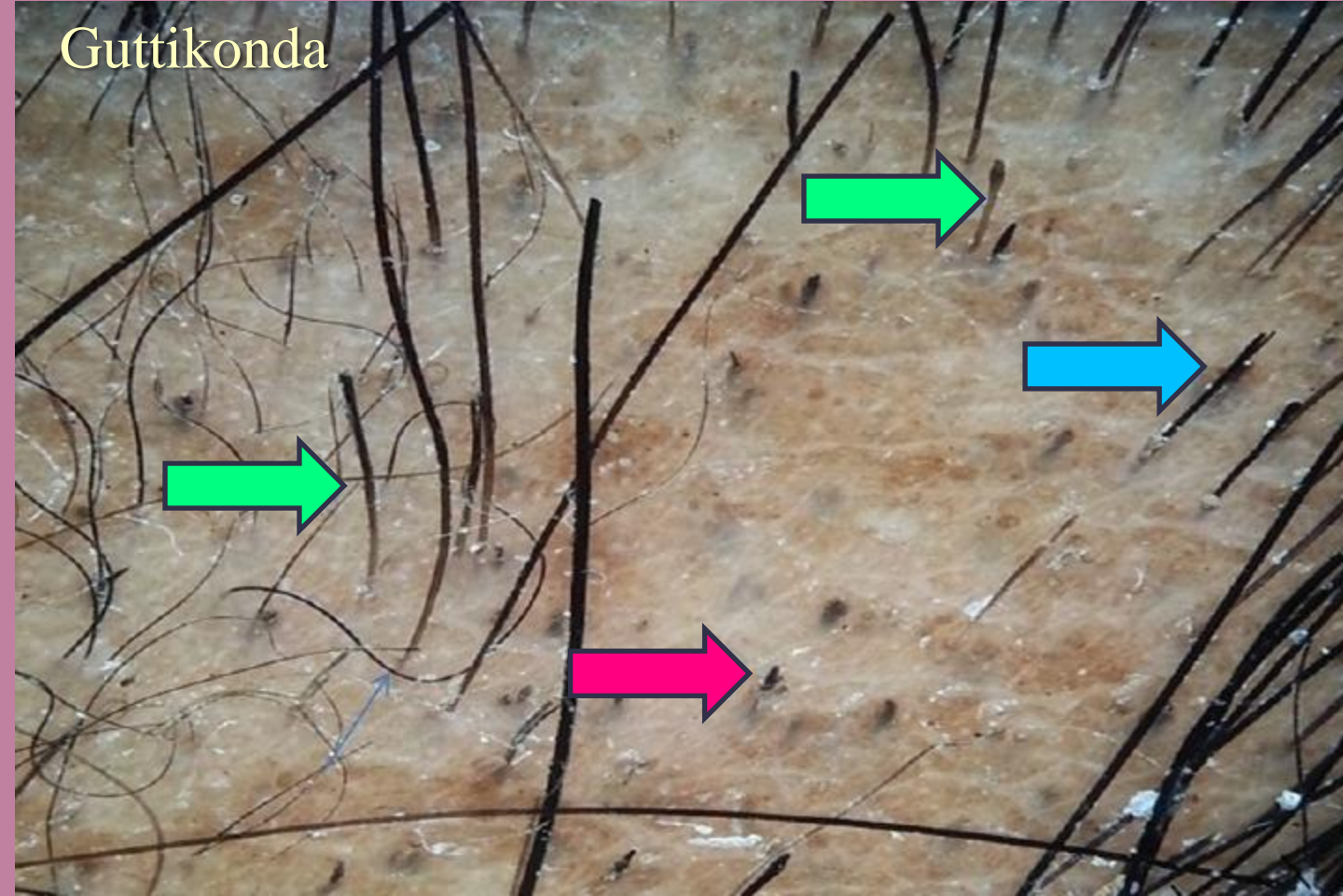

12 aylık ikinci bir eşik de kullanır.

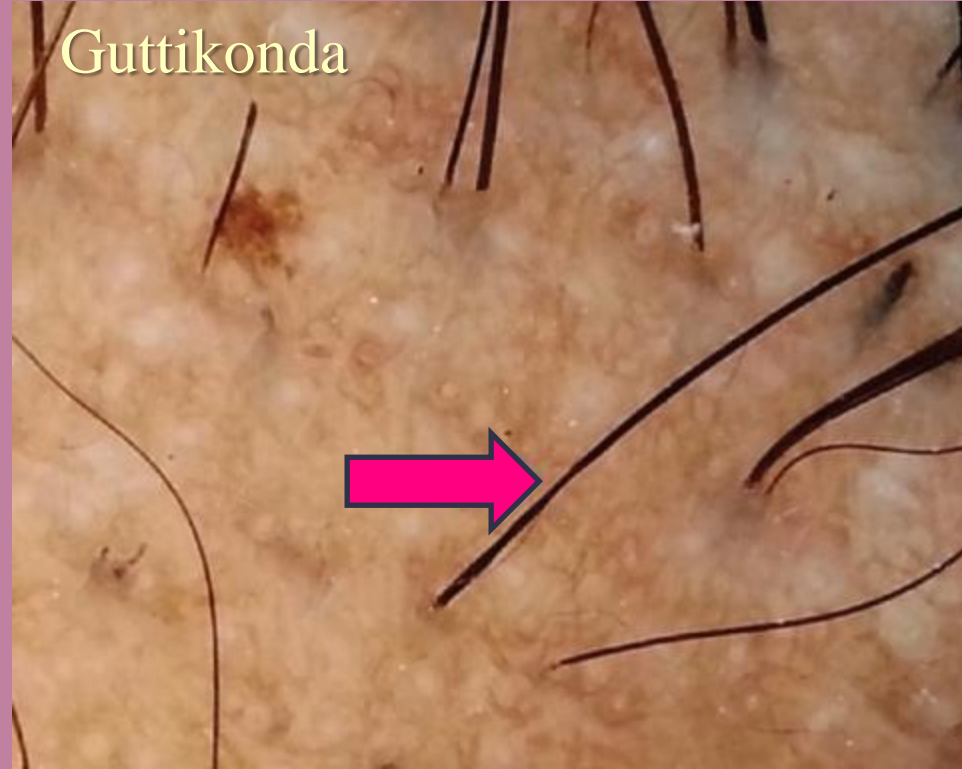
çekme testi

	El-Halife	Ito	Lee	Strazzulla	Trüeb	Cranwell	Ramos
yaş	✓	✓		✓	✓	✓	✓
yaygınlık	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
süre		✓	✓		✓	✓	
aktivite			✓			✓	✓

Aktiviteye gelince, Lee ve Ramos, çekme testinde üçten çok kıl geliyorsa

dermoskopide ünlem işareti kıllar (yeşil oklar), siyah noktalar (kırmızı ok), kırık kıllar (mavi ok)

Pohl-Pinkus darlıkları (kırmızı ok) görölüyorsa, olguyu aktif sayar.

genişleme/artma

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

yaş

yaygınlık

süre

aktivite

Ramos için lezyonların genişlemesi veya yeni lezyonların çıkması da aktivite bulgusudur.

hızlı ilerleme

El-Halife

Ito

Lee

Strazzulla

Trüeb

Cranwell

Ramos

yaş

yaygınlık

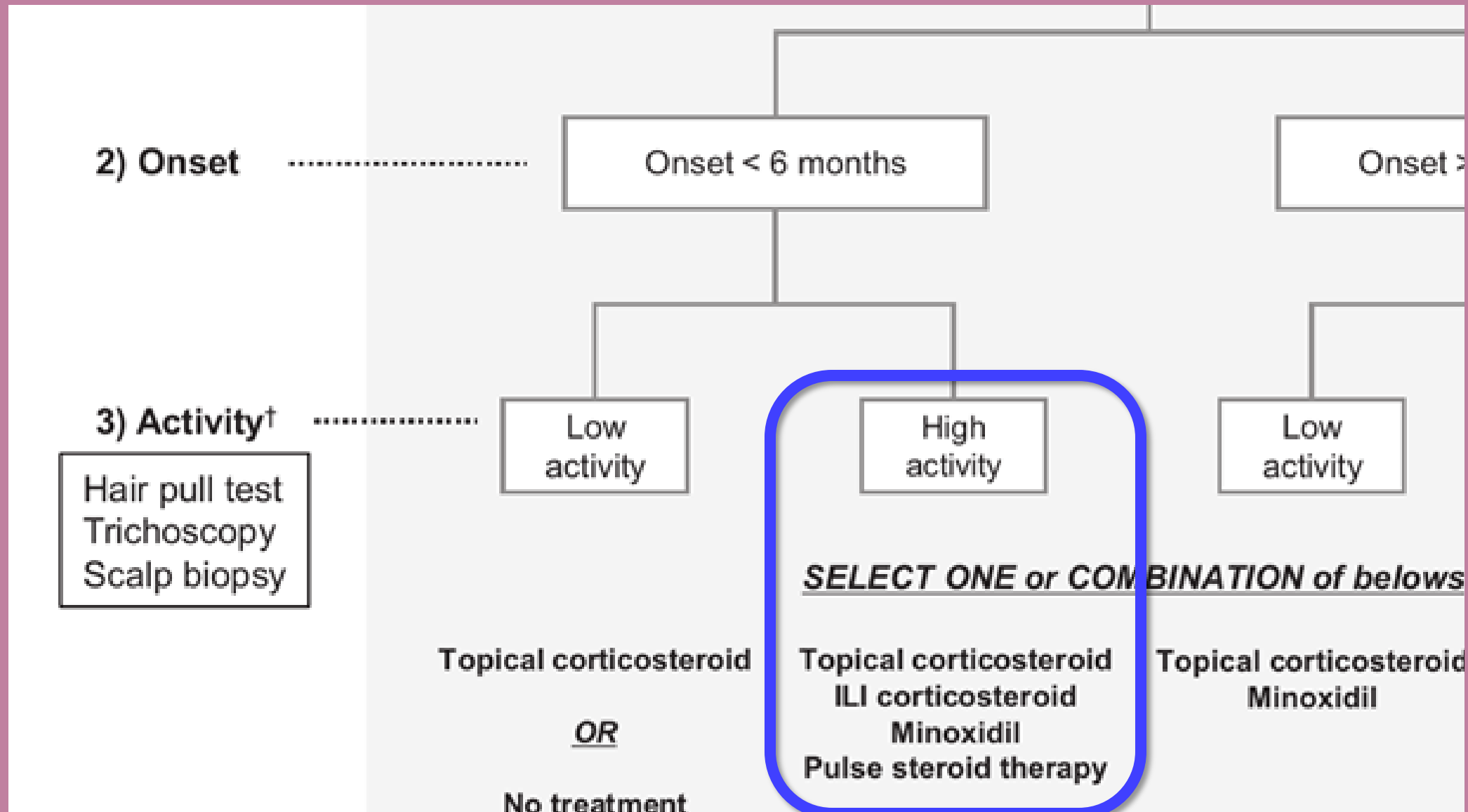
süre

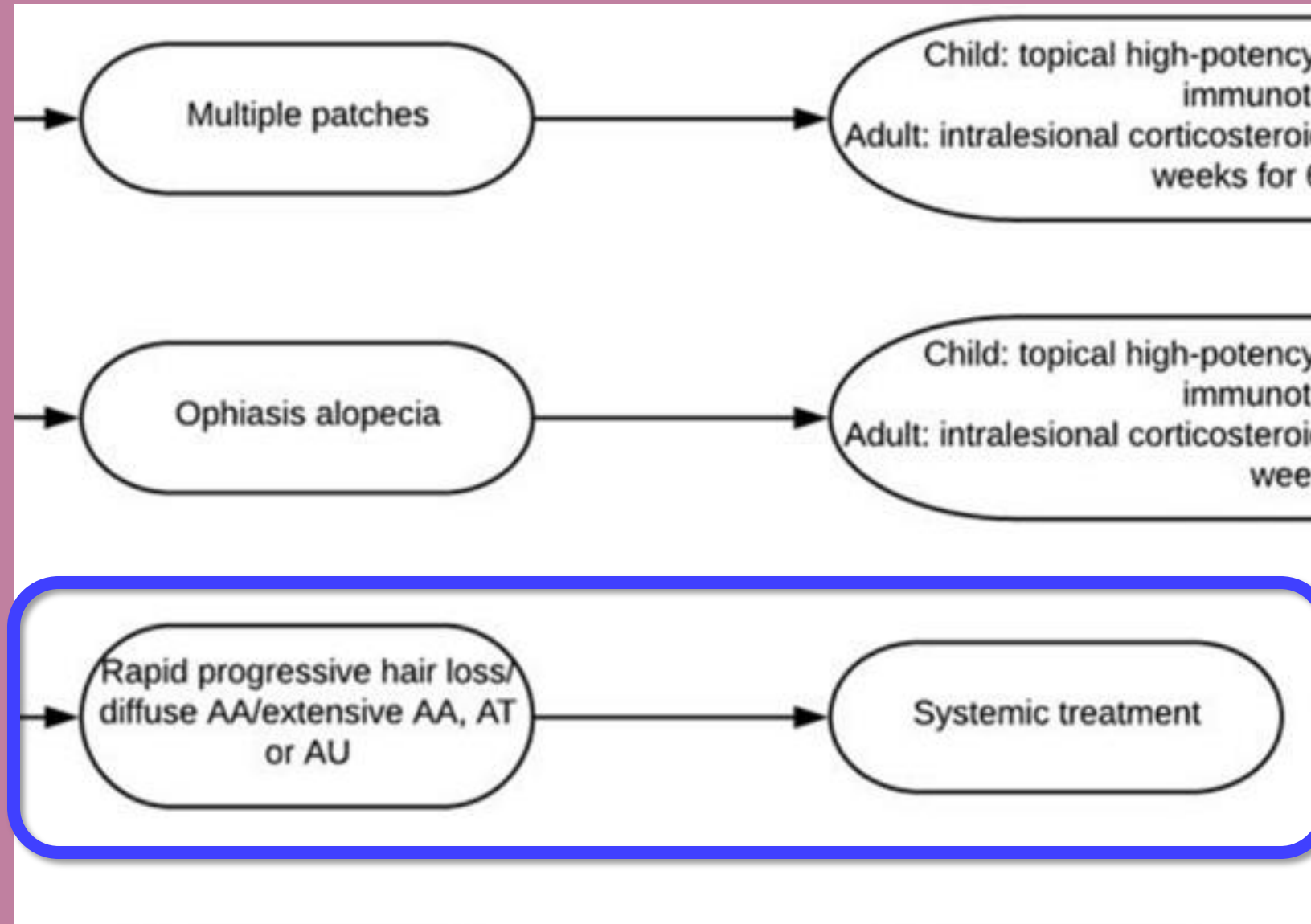
aktivite

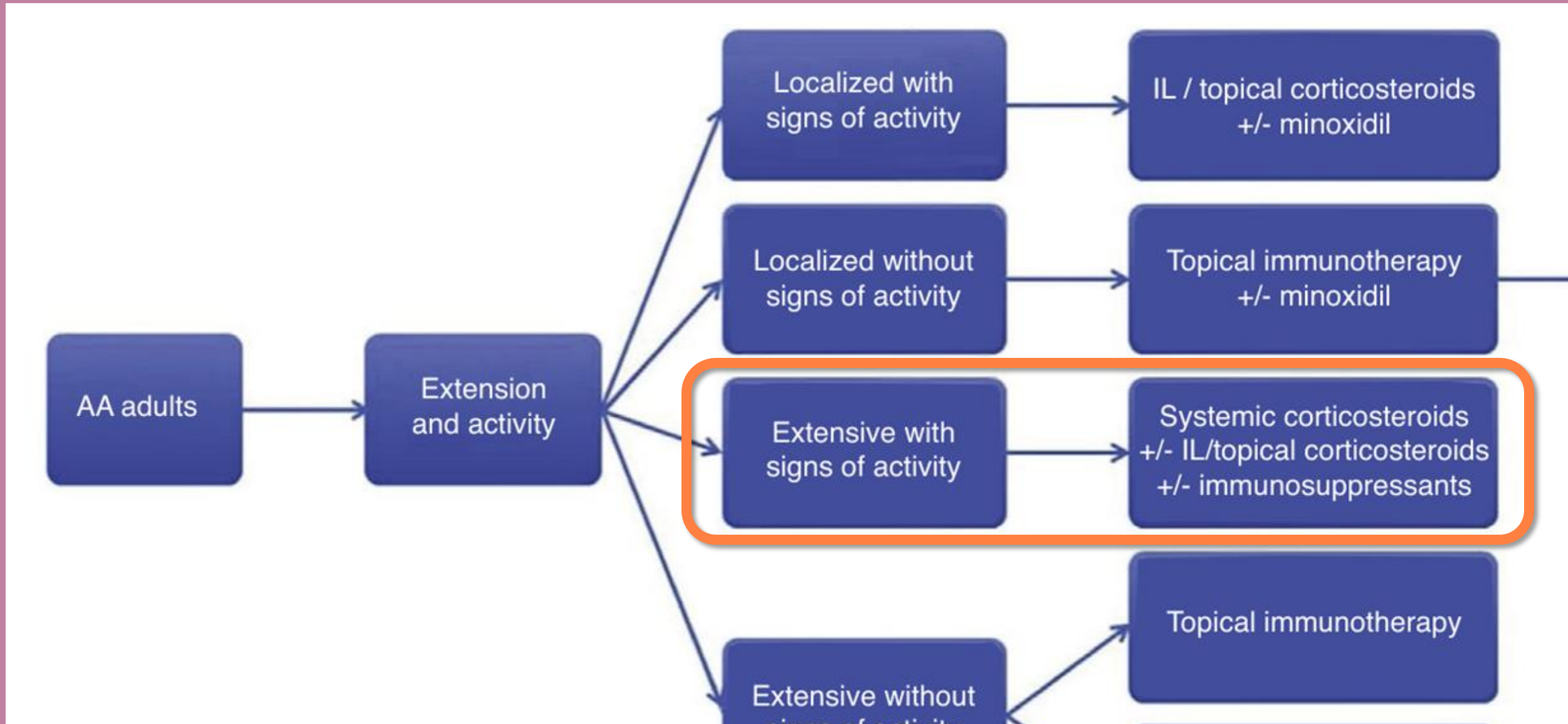
Cranwell ise hızlı progresyondan söz eder: Dört ay içinde %50 ve üstü kıl kaybı!

Lee, aktivite yüksek ise pulse steroid tedavisi

Cranwell, sistemik tedaviler

Ramos, sistemik steroid ve immünosüpresifler önerir.

algoritma_x \neq algoritma_y

Tüm basamakları yeniden gözümüzün önüne getirirsek, benzerlikleri olsa da, bu algoritmaların yer yer birbirlerinden çok ayrıldığını anlarız.

uzlaşma

2020 yılında JAAD'da uluslararası bir uzlaşma çalışması yayımlanmıştır.

	SALT 0-30		SALT 31-50		SALT >50	
	akut	kronik	akut	kronik	akut	kronik
0-6 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
7-12 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
13-18 yaş	topikal IL	IL	topikal oral	topikal oral	topikal oral kombine	topikal
erişkin	IL	IL	IL oral kombine	topikal IL	topikal oral kombine	topikal oral

Bu uzlaşmaya göre ilk basamakta yalnız topikal, intralezyonel ve/veya oral steroid önerilir.

	SALT 0-30		SALT 31-50		SALT >50	
	akut	kronik	akut	kronik	akut	kronik
0-6 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
7-12 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
13-18 yaş	topikal IL	IL	topikal oral	topikal oral	topikal oral kombine	topikal
erişkin	IL	IL	IL oral kombine	topikal IL	topikal oral kombine	topikal oral

Olgular yaygınlığa göre üçe ayrılır: SALT 0-30 arası, 31-50 arası ve 50 üstü.

	SALT 0-30		SALT 31-50		SALT >50	
	akut	kronik	akut	kronik	akut	kronik
0-6 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
7-12 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
13-18 yaş	topikal IL	IL	topikal oral	topikal oral	topikal oral kombine	topikal
erişkin	IL	IL	IL oral kombine	topikal IL	topikal oral kombine	topikal oral

Bu üç bölüm de akut/kronik diye ikiye bölünür. Akut/kronik ayrımında eşik 12 aydır.

	SALT 0-30		SALT 31-50		SALT >50	
	akut	kronik	akut	kronik	akut	kronik
0-6 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
7-12 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
13-18 yaş	topikal IL	IL	topikal oral	topikal oral	topikal oral kombine	topikal
erişkin	IL	IL	IL oral kombine	topikal IL	topikal oral kombine	topikal oral

Üçüncü ölçüt ise yaştır. Dört yaş grubu söz konusudur.

	SALT 0-30		SALT 31-50		SALT >50	
	akut	kronik	akut	kronik	akut	kronik
0-6 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
7-12 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
13-18 yaş	topikal IL	IL	topikal oral	topikal oral	topikal oral kombine	topikal
erişkin	IL	IL	IL oral kombine	topikal IL	topikal oral kombine	topikal oral

Ancak 0-6 ve 7-12 yaş grubunda öneriler birdir: Yalnız topikal steroid.

	SALT 0-30		SALT 31-50		SALT >50	
	akut	kronik	akut	kronik	akut	kronik
0-6 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
7-12 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
13-18 yaş	topikal IL	IL	topikal oral	topikal oral	topikal oral kombine	topikal
erişkin	IL	IL	IL oral kombine	topikal IL	topikal oral kombine	topikal oral

13-18 ve 18 üstü yaş gruplarında SALT 0-30 ise intralezyonel steroid önerilir.

	SALT 0-30		SALT 31-50		SALT >50	
	akut	kronik	akut	kronik	akut	kronik
0-6 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
7-12 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
13-18 yaş	topikal IL	IL	topikal oral	topikal oral	topikal oral kombine	topikal
erişkin	IL	IL	IL oral kombine	topikal IL	topikal oral kombine	topikal oral

SALT 31-50 ise oral steroid de öneriler arasına girer.
Ancak intralezyonel steroid, artık 13-18 yaş grubunda geçerli olmaz.

	SALT 0-30		SALT 31-50		SALT >50	
	akut	kronik	akut	kronik	akut	kronik
0-6 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
7-12 yaş	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal	topikal
13-18 yaş	topikal IL	IL	topikal oral	topikal oral	topikal oral kombine	topikal
erişkin	IL	IL	IL oral kombine	topikal IL	topikal oral kombine	topikal oral

SALT 50 üstü olunca, intralezyonel steroid, 18 üstü yaş grubunda da önerilmez.

çocuksa IL yapma!
çok yaygınrsa IL yapma!
hızlı ilerliyorsa sistemik ver!

Bu karmaşık önerilerden benim çıkardığım sonuç; olgu çocuksa veya tutulum çok genişse intalezyonel tedavi yapılmamalı, ilerleme hızlıysa sistemik tedavi verilmeli.

ilginçlikler

“Karmaşık” dedim, ancak daha da ötesi, alopesi areata ilginçlikler ile doludur.

Kadir İnanır, bütün geceyi hastanede hasta kardeşinin kapısında bekleyerek geçirir.

Sabah annesi gelince, onu bir gecede saçları ağarmış olarak bulur.

Marie Antoinette sendromu

Bir gecede sa ağarması, Marie Antoinette sendromu olarak da bilinir. Giyotine gitmesinden önceki gece, mutsuz kraliçenin saçları birdenbire ağarmıştır.

Bir gecede sa ağarması, alopesi areata ile de açıklanmaya çalışılmıştır. Alopesi areata, seçici olarak pigmente kılları etkiler. Böylece beyaz kıllar dökölmekten kurtulabilir.

yangıyı uyarıcılar da
baskılayıcılar da etkili

Bir başka ilginçlik! Antralin ve difensipron gibi gerek irritan gerekse allerjik kontakt dermatit yapan ilaçlar da,

yangıyı uyarıcılar da
baskılayıcılar da etkili

steroid ve siklosporin gibi anti-inflamatuvar ilaçlar da alopesi areata tedavisinde etkilidir.

linik enflamasyon yok
otoimmün enflamasyon var

Bir diğer ilginçlik! Klinik olarak inflamasyon belirtisi olmasa da,
alopeci areata bir otoimmün inflamatuvar hastalık sayılır.

→ otoimmünite

Kıl follikülünün immün ayrıcalığının bozulması, otoimmüniteyi başlatır.

immün ayrıcalık?
immune privilege?

İmmün ayrıcalık nedir?

evrimsel uyum

İmmün ayrıcalık, patojenlere yönelmiş inflamatuvar yanıtların yaşamsal yapıları bozmaması için gelişmiş evrimsel bir uyumdur.

beyin göz testis kıl

En çok beyin, göz ve testis için söz konusudur.

beyin göz testis **kıl**

Ancak, çoğu memeli için kıl örtüsünün bozulmadan sürdürülmesi de yaşamsal açıdan önemlidir.

kıl döngüsü

Bu nedenle sürekli yenilenir.

anajen → melanojenez → otoantijen

Yenilenmenin olduđu anajen fazda, özellikle melanojenez ile ilgili oldukça immünojen otoantijenler ortaya çıkar.

immün ayrıcalık → otoantijen

K11 için de immün ayrıcalık söz konusu olduğundan bu immünojenler görmezden gelinir.

genetik →

Bu immün ayrıcalık özellikle kalıtsal yatkınlık sonucu bozulursa, immün hücreler kıla saldırır.

erken katajen → alopesi

Onu erkenden katajen faza sokar, böylece kıl dökülür ve alopesi areata oluşur.

kök hücre → anajen → ilerleme yok

Kök hücreler yok olmadığı için kıl yeniden anajen faza girebilir, ancak bu fazda ilerleyemez.

yoksa!

Öyleyse !!

Kök hücrelerimizi yitirmeden, kılsız olmak geleceğimiz olabilir mi?